
Jaarverslag Minaraad 2025

Jaarverslag van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, voor het werkjaar 2025

Datum van goedkeuring	22/01/2026
-----------------------	------------

Volgnummer	2025 001
------------	----------

Coördinator + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be
---------------------------	--

Co-auteur + e-mailadres	Katelijne Symens, katelijne.symens@minaraad.be
-------------------------	--

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	2
Beste lezer,.....	3
Procesbeschrijving	5
Jaarverslag 2025	6
1 Situering van de Minaraad: enkele basisgegevens	6
Wettelijke grondslag	6
Missie van de Minaraad	6
De structuur van de raadswerking	6
De samenstelling van de Minaraad	7
Structuur van de werking.....	8
2 Inhoudelijke verwezenlijkingen van het werkjaar 2025.....	8
Thema-overschrijdende adviezen en andere thema-overschrijdende <i>outputs</i>	8
Adviezen en andere <i>outputs</i> inzake klimaat- en energiebeleid	10
Adviezen en andere <i>outputs</i> inzake materialenbeleid en circulaire economie	15
Adviezen en andere <i>outputs</i> inzake hinderbeleid	17
Adviezen en andere <i>outputs</i> inzake waterbeleid.....	19
Adviezen en andere <i>outputs</i> inzake biodiversiteits- en ecosysteembeleid	21
Adviezen en andere <i>outputs</i> inzake regelgeving en <i>governance</i>	22
BIJLAGE 1 – Samenstelling Minaraad 2025.....	24
BIJLAGE 2 – Enkele kengetallen voor de werking van de Minaraad in 2025	26
‘Output’ – deel 1: de verstrekte adviezen in 2025 – en in de periode 2019-2025.....	26
‘Output’ – deel 2: kennisdocumenten in 2025 – alle i.v.m. ‘Europa’	31
‘Output’ – deel 3: onze evenementen.....	31
BIJLAGE 3 – Beknopt financieel verslag voor 2025.....	32
Structurerings.....	32
Verrichtingen ‘25.....	33

Beste lezer,

Met voorliggend document krijgt u een inkijk in de werking van de Minaraad tijdens het werkjaar 2025.

Als u mij vraagt wat dit werkjaar bijzonder heeft gemaakt, dan denk ik in de eerste plaats aan de manier waarop de Minaraad zich heeft voorbereid op een nieuwe beleidsperiode. Begin 2025 stelde de Raad immers zijn meerjarenprogramma 2025-2029 vast. Daarin werden de grote uitdagingen voor het omgevings-, natuur-, klimaat- en energiebeleid opnieuw in kaart gebracht en werden de prioriteiten bepaald waarop de Minaraad de komende jaren wil inzetten.

Daarnaast stond 2025 sterk in het teken van Europese beleidsontwikkelingen. De Raad volgde nauwgezet de uitvoering en omzetting van nieuwe Europese regelgeving op, onder meer voor klimaatbeleid, energie-efficiëntie, luchtkwaliteit, circulaire economie, kritieke grondstoffen, waterbeleid en natuurherstel. Via adviezen, briefings, hoorzittingen en internationale samenwerking wilden we deze Europese ontwikkelingen niet alleen begrijpen, maar ook vertalen naar hun betekenis voor Vlaanderen.

Een aantal projecten en trajecten sprong bijzonder in het oog.

- We brachten verschillende adviezen uit over het Vlaamse energie- en klimaatbeleid, waaronder de actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan, de invoering van ETS2, het renovatiebeleid voor woningen, de investeringsplannen van Fluvius en de programmanota Klimaatsprong voor de industrie.
- In het waterbeleid werkten we samen met SERV en SALV aan adviezen over de *Blue Deal*, de stroomgebiedsbeheerplannen en de bescherming van drinkwaterbronnen.
- Op het vlak van materialenbeleid en circulaire economie behandelden we onder meer de herziening van de REACH-verordening, de Europese batterijenregelgeving en de problematiek van PFAS in het bodembeleid.
- Via diverse hoorzittingen, studiedagen en briefings investeerden we verder in kennisopbouw rond thema's zoals klimaatadaptatie, diepe ondergrond, waterweerbaarheid, Europese regelgeving, collectieve warmtetransitie en de toekomst van het Europese beleid.
- Samen met VLEVA, EEAC en andere partners organiseerden we verschillende kennis- en uitwisselingsmomenten over Europese beleidsontwikkelingen. Deze samenwerking helpt ons om Vlaamse discussies in een ruimere context te plaatsen en ervaringen uit andere landen en regio's te benutten.

Tegelijk was 2025 geen gewoon werkjaar voor de Minaraad zelf. In 2025 werd de herinstelling voorbereid van de Permanente Werkcommissies voor Bosbeleid en Jachtbeleid. Daarmee bouwt de Minaraad verder aan zijn capaciteit om gespecialiseerde kennis en maatschappelijke expertise rond deze beleidsvelden blijvend samen te brengen. Bovendien wierpen de discussies

over besparingen, hervormingen en de toekomstige organisatie van de Vlaamse strategische adviesraden al hun schaduw vooruit.

In die omstandigheden bleef de Raad evenwel zijn wettelijke opdracht vervullen: het samenbrengen van uiteenlopende maatschappelijke perspectieven rond complexe beleidsvraagstukken en het formuleren van gedragen adviezen ten behoeve van het beleid. Wat mij bijzonder treft wanneer ik terugblik op 2025, is dat de kracht van de Minaraad niet zozeer ligt in het wegwerken van verschillen, maar precies in het organiseren van het gesprek tussen uiteenlopende visies. In een beleidsomgeving waarin de uitdagingen rond klimaat, biodiversiteit, water, energie en ruimte steeds meer met elkaar verweven raken, blijft die capaciteit tot dialoog van onschatbare waarde.

Tot september 2025 werd de Raad voorgezeten door Valérie Vandenabeele. Nadien nam Guido Mulier het voorzitterschap over. Ik wil hen beiden danken voor hun engagement en hun bijdrage aan de werking van de Raad tijdens dit belangrijke overgangsjaar.

De maatschappelijke transities waarvoor Vlaanderen staat, vragen om kennis, overleg en wederzijds begrip. De Minaraad wil ook in de toekomst een plaats blijven bieden waar die gesprekken kunnen plaatsvinden en waar verschillende maatschappelijke actoren gezamenlijk zoeken naar duurzame antwoorden op complexe vraagstukken. Welke institutionele vorm de toekomst ook brengt, die opdracht blijft voor ons richtinggevend.

Veel leesplezier.

Lieven De Schamphelaere,
Voorzitter Minaraad 2026

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag:	Niet van toepassing
Rechtsgrond van dit document:	Bestuursdecreet, artikel III, 106
Adviestermijn:	Niet van toepassing
Vorbereidende werkgroep:	Dagelijks Bestuur

Het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bepaalt, in artikel III.106.: *“Een strategische adviesraad brengt jaarlijks verslag uit van zijn werkzaamheden en publiceert dat op zijn website.”*.

Het huishoudelijk reglement van de Minaraad bepaalt, in artikel 12: *“Het dagelijks bestuur is ... bevoegd voor het ontwerpen van het ... jaarverslag.”*.

Dit jaarverslag werd voorbereid door het secretariaat in december '25; het dagelijks bestuur heeft het besproken en als ontwerp vastgesteld op zijn zitting van 8 januari '26. Door omstandigheden werd het jaarverslag echter pas op 2 juli '26 definitief vastgesteld.

1 Situering van de Minaraad: enkele basisgegevens

Wettelijke grondslag

De instelling en werking van de Minaraad steunen op titel XI van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM). Die titel trad in werking bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009. Het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bracht nadien enkele wijzigingen aan in deze rechtsgrondslag, vooral wat betreft de algemene opdracht van de Raad, de verplichting om advies te vragen en de waarborging van gelijke behandeling van vrouwen en mannen.

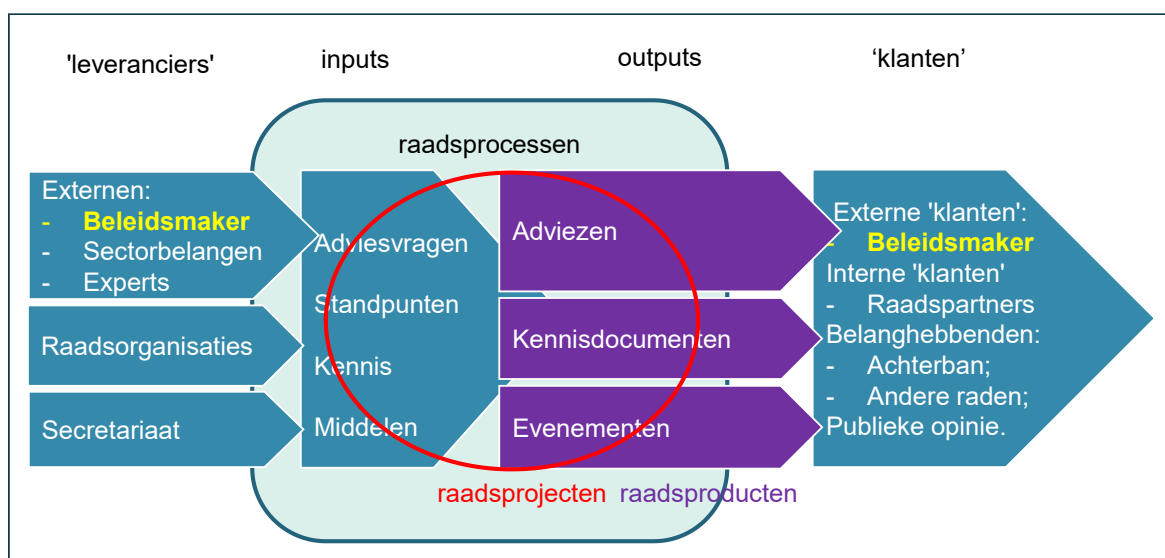
Missie van de Minaraad

De Minaraad is een strategische adviesraad voor het milieu-, natuur- en energiebeleid, in hoofdzaak op Vlaams niveau. De Raad vertrekt daarbij van de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid. Zijn opdracht bestaat erin om:

- advies te geven over ontwerpdecreten, ontwerpbesluiten en ontwerpplannen,
- bij te dragen aan de ontwikkeling van beleidsvisies, en
- voor het beleid relevante ontwikkelingen te volgen, te duiden en te interpreteren.

De structuur van de raadswerking

De Minaraad werkt in hoofdzaak voor beleidsmakers: leden van de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement en de administraties die beleidsbeslissingen voorbereiden en uitvoeren. Ook de raadspartners zijn belangrijke gebruikers van de werking van de Raad: zij leren uit de raadsprocessen en kunnen via de raadsproducten invloed uitoefenen op het beleid. Daarnaast houdt de Minaraad rekening met andere belanghebbenden die door zijn werking worden geraakt. In figuur 1 staan deze groepen aan de rechterzijde van het schema.

Figuur 1. Het stroomschema van de Minaraad

Figuur 1 geeft ook de belangrijkste *outputs* van de Minaraad weer. De Raad produceert adviezen, kennisdocumenten, evenementen en overlegprocessen. Hoofdstuk 2 bespreekt de inhoudelijke *outputs* van het werkjaar 2025.

De Minaraad voert zijn opdracht uit op basis van kennis, ervaring en standpunten die worden aangeleverd door verschillende actoren. Hoofdstuk 3 behandelt deze inputzijde aan de hand van drie elementen:

- de adviesvragen van beleidsmakers;
- de inzet van de raadsorganisaties;
- de financiering en de slagkracht van het secretariaat.

Hoofdstuk 4 gaat in op de *throughput*: de interne processen met de raadspartners en de samenwerking met externe partners. Daarbij worden kengetallen opgenomen over:

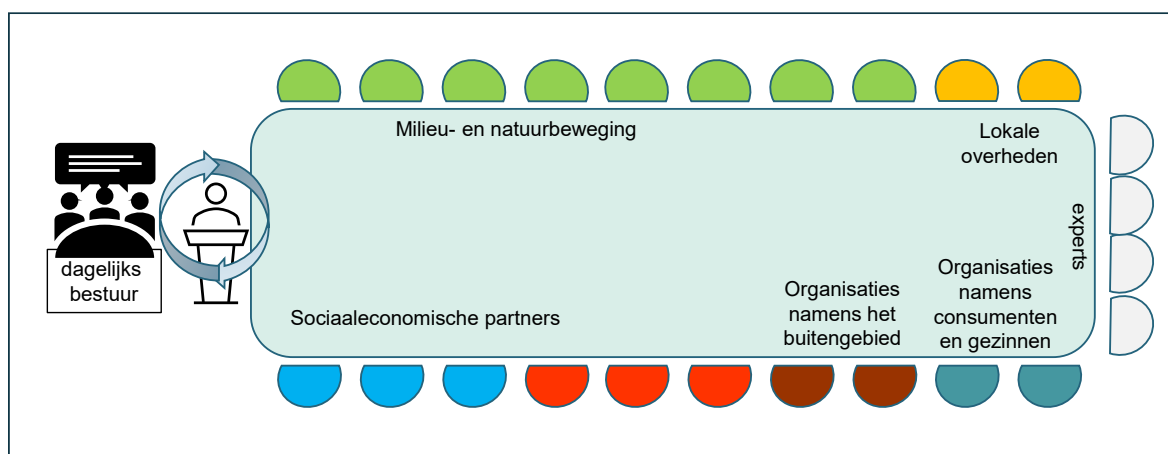
- het aantal werkvergaderingen en vergelijkbare activiteiten;
- de evolutie van het aantal raadszittingen, aanwezigheden en schriftelijke procedures;
- de vergaderingen van het dagelijks bestuur.

Hoofdstuk 5 keert terug naar de outputzijde. Waar hoofdstuk 2 de inhoudelijke resultaten bespreekt, bekijkt hoofdstuk 5 dezelfde productie vooral kwantitatief.

- eerst het aantal geproduceerde kennisdocumenten;
- vervolgens het aantal vastgestelde adviezen;
- tot slot enkele gegevens over de weerklank van deze producten.

De samenstelling van de Minaraad

De Minaraad is pluralistisch samengesteld. Geen enkele groep van raadsorganisaties bepaalt op zichzelf de meerderheid. Tegelijk is het milieubelang duidelijk aanwezig in de samenstelling van de Raad. Figuur 2 geeft deze samenstelling schematisch weer.

Figuur 2. Schematische weergave van de samenstelling van de Minaraad

De linkerzijde van figuur 2 toont de rol van het dagelijks bestuur. Dat bestuur stuurt de raadsprocessen en de adviesprojecten aan. Uit de leden van het dagelijks bestuur wordt jaarlijks een voorzitter gekozen. Daarbij geldt een beurtrol tussen, enerzijds, de fractie van de

milieu- en natuurbeweging en, anderzijds, de fracties van de sociaaleconomische partners en de organisaties van het buitengebied.

Structuur van de werking

De advieswerking van de Minaraad steunt in belangrijke mate op de thematische werkgroepen. Zij bereiden afzonderlijke adviesprojecten inhoudelijk voor en vormen de plaats waar raadsleden en experts van de raadsorganisaties de ontwerp teksten bespreken, verfijnen en aftoetsen. Op die manier zorgen de werkgroepen ervoor dat de adviezen van de Raad inhoudelijk onderbouwd zijn en gedragen kunnen worden door de betrokken organisaties.

Elke werkgroep wordt ondersteund door een werkgroepssecretaris, die het proces begeleidt en instaat voor de redactionele voorbereiding.

In 2025 waren zes werkgroepen actief:

- Klimaat- en Energiebeleid;
- Materialenbeleid en Circulaire Economie;
- Lucht- en Hinderbeleid;
- Water- en Ruimtelijk beleid;
- Biodiversiteits- en Ecosysteembeleid;
- Regelgeving en Governance.

Het hiernavolgende inhoudelijke verslag wordt in hoofdzaak gestructureerd in lijn met deze werkgroepswerking.

2 Inhoudelijke verwezenlijkingen van het werkjaar 2025

De hiernavolgende samenvattende beschrijvingen hebben betrekking op de vastgestelde adviezen en andere resultaten van het werkjaar 2025. De samenvattingen zijn gerangschikt per werkveld (bv. 'biodiversiteit en ecosystemen'). Binnen elk werkveld zijn ze vervolgens chronologisch gerangschikt. Telkens gaat de samenvatting vergezeld van een korte duiding van waargenomen effecten van het beschreven advies op de beleidsvorming.

Thema-overschrijdende adviezen en andere thema-overschrijdende *outputs*

[1] 23 januari 2025, [Meerjarenprogramma 2024-2029](#)

Begin 2025 stelde de Minaraad zijn nieuwe Meerjarenprogramma 2025-2029 vast. Dit programma vormt het strategische werkkader voor de raad gedurende de legislatuur en geeft richting aan de inzet van zowel de raadspartners als het secretariaat. Het programma werd gebaseerd op een grondige analyse van het Vlaams, Europees en internationaal beleidslandschap.

Het meerjarenprogramma heeft vooral een mandaterende functie. Het bepaalt de prioriteiten waarvoor de Minaraad kennis opbouwt, eigen initiatieven ontwikkelt en zich

voorbereidt op toekomstige adviesvragen. Daarbij wordt ingezet op een combinatie van reactieve advisering en proactieve agendabepaling.

Het programma heeft doorwerking in de Minaraad omdat het de thema's identificeerde die de komende jaren bijzondere aandacht zullen vragen, waaronder klimaat en energie, water en ruimte, circulaire economie, biodiversiteit, luchtkwaliteit, handhaving en governance.

[2] **20 februari 2025, [Jaarprogramma 2026](#)**

In februari 2025 stelde de Minaraad zijn jaarprogramma voor 2025 vast. Met dit document vertaalde de Raad zijn strategische keuzes uit het Meerjarenprogramma 2025-2029 naar een concrete werkagenda voor het lopende jaar. Het programma vormde gedurende 2025 het operationele mandaat voor de werkzaamheden van raad en secretariaat: het bepaalde welke adviesvragen, kennistrjecten en eigen initiatieven prioritair zouden worden opgenomen.

Naast inhoudelijke prioriteiten herbevestigde het programma ook de werkwijze voor de uitvoering van de projecten, evenals de rol van de thematische werkgroepen en de wijze van besluitvorming binnen de Minaraad. Daarmee had het jaarprogramma niet alleen een plannende, maar ook een mandaterende functie.

[3] **20 februari 2025, [Advies 2025-005](#), Het Europese Meerjarig Financieel Kader 2028-2034**

In dit advies vroeg de Minaraad om in het Europese Meerjarig Financieel Kader 2028–2034 economische doelstellingen sterker te verbinden met duurzaamheidsdoelen. Extra budgettaire ruimte kan volgens de Raad nodig zijn, maar moet gepaard gaan met duidelijke voorwaarden en beter toezicht op de besteding. Bij eventuele budgetverschuivingen moeten strategische belangen beschermd blijven en moet worden vermeden dat middelen terecht komen bij activiteiten die milieu of klimaat schaden. Vlaanderen kan daarbij kiezen voor bijkomende investeringen in milieu of voor strengere duurzaamheidscriteria bij Europese steun. De Raad wees er ook op dat Vlaanderen goede resultaten behaalt met Europese middelen voor innovatie, infrastructuur en natuurbeheer, en dat die aanpak verdere opvolging verdient. Tot slot vroeg hij meer inzicht in de bijdrage van EU-middelen en in de actuele investeringsnoden voor klimaat, energie en omgeving.

[4] **9 mei 2025, [Briefing 2025|04](#), van 9 mei 2025, Toekomst van het Vlaamse EU-beleid**

Op 9 mei 2025 stelde de Vlaamse Regering haar visienota over de toekomst van de Europese Unie vast. De nota bevatte ook de krachtlijnen voor het Vlaamse EU-beleid. Op 14 mei lichtte het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken deze visienota toe tijdens een besloten voorstelling. Deze interne *briefing* vat de visienota samen en sloot af met enkele beschouwingen over de relevantie ervan voor de werking van de Minaraad.

[5] **8 september 2025, Brief-van-niet-advisering n° 289, Vlaams Jeugd en kinderrechtenplan**

Op 22 juli vroeg minister Melissa Depraetere om advies van de Minaraad over het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) 2025-2029. De Minaraad besloot om hierop niet in te gaan.

[6] **23 oktober 2025, [Advies 2025-024](#), Conceptnota Beleidsplan Ruimte Vlaanderen**

Met dit advies steunde de Minaraad de heropstart van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) en benadrukte hij het belang van de bouwshift voor milieu- en klimaatdoelen. De Raad vroeg om ruimtevraagstukken objectief te onderbouwen en Europese doelstellingen rond biodiversiteit, water, klimaat en energie sterker in het ruimtelijk beleid te integreren. Ook gezondheid, klimaatadaptatie en LULUCF verdienen daarin een duidelijkere plaats.

Verder wees de Minaraad op het belang van efficiënt ruimtegebruik, sectoroverschrijdende afstemming, voldoende financiering, betere planning en een aanpak van de verdichtingsparadox. Voor biodiversiteit vroeg hij aansluiting bij het Europese natuurherstelbeleid, met duidelijke doelen en passende instrumenten. Groenblauwe infrastructuur moet sneller en concreter worden gerealiseerd, ook in tuinen en parken. Voor water pleitte de Raad voor betere beleidsafstemming, meer instrumenten en striktere handhaving. Tot slot benadrukte hij de nood aan een nauwere koppeling tussen ruimtelijke ordening en energieplanning, met aandacht voor energie-efficiëntie, netwerken en renovaties.

De opmaak van het BRV maakte op 31 maart '26 het voorwerp uit van een VOU van mevr. Sanne Van Looy aan minister Jo Brouns ([Vraag om uitleg 3247 \(2025-2026\)](#)). De minister verklaarde hierbij de signalen van de strategische adviesraden ter harte te zullen nemen bij de verdere uitwerking van het BRV, met name de nood aan een geïntegreerde aanpak over de sectoren heen, aan een sterkere onderbouwing van de beleidskeuzes en aan een robuust systeem voor monitoring en opvolging.

Adviezen en andere *outputs* inzake klimaat- en energiebeleid

[7] **6 februari 2025, [Vleuva sessie over het Poolse EU-voorzitterschap & Sociaal klimaatfonds](#)**

Op 6 februari 2025 organiseerden VLEVA en de Minaraad hun gebruikelijke zesmaandelijks hoorzitting. Daarbij kwamen zowel de milieu-, klimaat- en energieambities van het Poolse EU-voorzitterschap aan bod als de Vlaamse benadering van het Sociaal Klimaatfonds, dat kwetsbare burgers en kleine ondernemingen ondersteunt tijdens de energietransitie.

Jeroen Jutte, hoofd van de Eenheid Coördinatie Europees Sociaal Fonds bij de Europese Commissie, lichtte het Sociaal Klimaatfonds uitvoerig toe. Cinzia Masina, van DG Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie, schetste de mogelijkheden voor de lidstaten. Vervolgens bespraken experts en vertegenwoordigers van VEKA, VVSG, UNIZO, SAAMO en Mobiel 21 de gewenste inhoud, uitvoering en doeltreffendheid van het fonds en het bijhorende plan.

Met deze sessie werd mede een kader geschapen voor de hierna beschreven projecten inzake energie- en renovatiebeleid.

[8] **Februari 2025, [Briefing 2025|03](#), Verslag Hoorzitting VLEVA-Minaraad**

Deze *briefing* bevat het verslag van de hiervoor beschreven VLEVA-sessie. Ze vat de belangrijkste inzichten en aandachtspunten samen voor de raadsleden, onder meer met het oog op latere adviezen en verdere opvolging.

Elementen van deze briefing – dus de eraan voorafgaande hoorzitting – werden meegenomen in diverse navolgende adviezen, in het bijzonder [Advies 2025-008](#).

[9] **20 maart 2025, [Advies 2025-007](#), Definitieve Vlaamse Energie- en Klimaatplan**

De actualisatie van het Vlaamse Energie- en Klimaatplan (VEKP 2021–2030) moet de Vlaamse broeikasgasemissies tegen 2030 met 40 tot 47% verminderen ten opzichte van 2005. De Minaraad formuleerde daarom maatregelen die kunnen helpen om de kloof met deze doelstellingen te verkleinen. Gezien de korte resterende termijn legde de Raad de nadruk op beleidsmaatregelen met aantoonbare impact, waarbij hij zowel naar consensus als naar klimaat- en sociaaleconomische effecten keek.

- Het eerste hoofdstuk stelde vast dat de huidige reductietrends in Vlaanderen onvoldoende zijn en dat alle niet-ETS-sectoren met een reductiekloof kampen. Daardoor blijven zowel bijkomend beleid als flexibiliteitsmechanismen nodig.
- Het tweede hoofdstuk ging in op verbeteringen in de *governance*, onder meer door klimaatdoelstellingen sterker te integreren in sectorale plannen en de samenwerking tussen Vlaamse en lokale overheden te verbeteren.
- Het derde hoofdstuk bevatte sectorale aanbevelingen voor de niet-ETS-sectoren. De klemtoon lag op een betere uitvoering van bestaande maatregelen, het nakomen van engagementen en aanvullende transitievoorstellen.
- Het vierde hoofdstuk behandelde LULUCF en benadrukte de uitvoering van bestaande maatregelen, in samenhang met natuur- en bodembeleid en mogelijke verdienmodellen.
- Het slothoofdstuk formuleerde horizontale aanbevelingen over hernieuwbare energie, sociale effecten, ruimtelijk beleid, financiering en infrastructuur.

In het [verslag van het Rekenhof](#) “over hernieuwbare energie in Vlaanderen: doelstellingen, plannen en uitvoering” werd herhaalde malen verwezen naar dit advies: de relatie met ruimtelijk beleid, het beleid afvalverbrandingsinstallaties, lokale besturen, financiële ondersteuning energietransitie evenals de problematiek van prijssignalen.

Dit advies leverde ook inspiratie voor de in het Vlaams Parlement gestelde ‘vraag om uitleg’ van Aimen Horch, over de stand van zaken van het Vlaams Energie- en Klimaatplan in de commissie Energie en Klimaat van 23 april 2025 (zie [Verslag commissievergadering 23 april 2025](#) – vraag om uitleg van Aimen Horch (nr. 2667 (2024-2025))).

[10] **20 maart 2025, [Advies 2025-008](#), Decreet 2de Europees Emissiehandelssysteem**

Het Europees emissiehandelssysteem (*Emission Trading System – ETS*) stimuleert grote bedrijven om hun CO₂-uitstoot te verminderen via verhandelbare emissierechten. Vanaf 2027 wordt dit systeem uitgebreid met ETS2, dat betrekking heeft op transport en

gebouwen. Tegelijk moet het Sociaal Klimaatfonds kwetsbare groepen ondersteunen bij de gevolgen van deze uitbreiding. De Minaraad kreeg op 18 februari 2025 een adviesvraag over het decreet tot invoering van ETS2. In zijn advies formuleerde de Raad randvoorwaarden voor het Vlaamse Sociaal Klimaatplan: duidelijke cijfers en actuele impactanalyses, aandacht voor stijgende brandstofprijzen en kwetsbare groepen, onderzoek naar de gevolgen voor bedrijven, betaalbare alternatieven om energiearmoede te vermijden, evenwichtige ondersteuning via het Sociaal Klimaatfonds en verder onderzoek naar mogelijke bijkomende sectoren onder ETS2.

Het advies werd uitvoerig besproken in het bij het Vlaams Parlement ingediende decreet (Vlaams Parlement, 699 (2025-2026) – Nr. 1 van 16 februari 2026 (2025-2026)) alsmede in het commissiedebat over dit ontwerpdecreet (Vlaams Parlement, 699 (2025-2026) – Nr. 3 van 23 maart 2026 (2025-2026)).

[11] **22 mei 2025, [Advies 2025-012](#) Energietransitie Woongebouwen in Vlaanderen**

Dit advies bouwde voort op het eerder uitgebrachte kennisdocument “*Energietransitie Gebouwen in Vlaanderen – Doelmatig naar klimaatneutraal*”. De Minaraad vroeg de Vlaamse Regering om vijf prioriteiten centraal te stellen: de nieuwe EPBD en de decarbonisatie doelstelling verwerken, de renovatieverplichting afstemmen op langetermijndoelen en nieuwe labels, een defossiliseringskalender richting 2050 uitwerken, betaalbare renovaties mogelijk maken via passende financiering en collectieve renovatie volwaardig ondersteunen.

Elk hoofdstuk werkte één van deze prioriteiten uit in concrete aanbevelingen. Daarbij vroeg de Raad onder meer om duidelijke communicatie over het nieuwe label, een renovatieverplichting die aansluit bij emissievrijheid en betaalbaarheid, en een gefaseerde aanpak voor de uitfasering van fossiele verwarming na 2025. De financiering moet vooral huishoudens met lage en middeninkomens en sociale huurwoningen bereiken. Tot slot adviseerde de Raad om koolstofvrij verwarmen aantrekkelijker te maken en collectieve renovaties juridisch te verankeren en praktisch te ondersteunen.

Dit advies vormde mee de aanleiding om samen met de Nederlandse Ambassade een [Evenement ‘Gluren bij de Buren’](#) te organiseren dat erop gericht was het Nederlandse en Vlaamse renovatiebeleid te vergelijken.

[12] **19 juni 2025, [Advies 2025-015](#), Decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten**

Dit gezamenlijk met de SERV vastgestelde advies ging over het ontwerpdecreet tot aanpassing van het Energiedecreet voor flexibele aansluitingsovereenkomsten. Zulke overeenkomsten moeten nieuwe aansluitingen sneller mogelijk maken in gebieden met beperkte netcapaciteit. Een en ander is gebaseerd op de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn van de EU. De Raden steunden het initiatief omdat het kan bijdragen aan verduurzaming en een efficiënter gebruik van het netwerk. Wel vroegen zij om ook toekomstige congestie mee te nemen, meer flexibiliteit tussen bedrijven toe te laten, de doorlooptijd van studies te verkorten, een duidelijk afwegingskader uit te werken, de gebruikte terminologie te herbekijken en flexibele aansluitingen bij bestaande connecties verder te onderzoeken.

Het ontwerpdecreet, zoals ingediend bij het Vlaams Parlement (stuk 559 (2025-2026) – Nr. 1 6 november 2025 (2025-2026)), bevatte weerklank van het gezamenlijke advies. Elementen van het advies kwamen ook aan bod in de bespreking in de Commissie voor Wonen, Toerisme, Energie en Klimaat van 27 november 2025 (stuk 559 (2025-2026) – Nr. 2; 1 december 2025 (2025-2026)).

[13] **24 juni 2025, besloten hoorzitting Fluvius over het data- en investeringsplan 2026-2035**

Op 10 juni 2025 lanceerde Fluvius zijn investerings- en databeheersplan 2026–2035. Op 24 juni 2025 lichtte Fluvius dit geïntegreerde plan toe in een besloten gezamenlijke bijeenkomst van de Werkgroep Energie en Klimaat van de Minaraad en de werkgroep ENO van de SERV.

Het bij deze hoorzitting bekomen inzichten werden meegenomen in navolgende advies- en vertegenwoordigingsactiviteiten inzake de problematiek ‘flexibiliteit’. Het overleg dat na deze hoorzitting volgde, was ten andere de onmiddellijk aanzet om een advies op eigen initiatief over dit plan op te maken.

[14] **3 juli 2025, [Open webinar](#), Vlewa Sessie over Europese milieu- en energieactualiteit**

VLEVA en Minaraad organiseerden op donderdag 3 juli 2025 een afzonderlijke webinar met specifiek een terugblik op het Poolse EU-voorzitterschap en een vooruitblik op de prioriteiten van het Deense EU-voorzitterschap.

[15] **10 juli 2025, [Advies 2025-016](#), Investerings- en databeheerplannen van Fluvius**

Dit advies bouwde voort op de eerder vermelde besloten hoorzitting. De Minaraad vroeg om een duidelijke en breed besproken defossiliseringsagenda voor het gasnet, gebaseerd op Europese richtlijnen, de inzichten van de VNR en het meest recente VEKP. Daarnaast pleitte de Raad voor een betere afstemming tussen Vlaamse en lokale plannen en voor een optimaal gebruik van Fluvius-data in beleidsmaatregelen. Ook benadrukte hij het belang van verdere investeringen in elektriciteitsnetten, ondersteund door een helder financieel plan, en van een maatschappelijk debat over de financiering van de gasdistributie. Tot slot vroeg de Raad om bij de decarbonisatie van het netwerk niet alleen naar de renovatiegraad te kijken, maar ook rekening te houden met factoren zoals de EPBD, ETS2, belastingmaatregelen en verdere Europese verduidelijkingen.

[16] **8 september 2025, niet-advisering over de Omzetting richtlijn *Electricity Market Design 5***

Vlaams minister van wonen, energie, klimaat, Melissa Depraetere, stelde deze adviesvraag over de EMDD5 op 8 juli 2025. Het Dagelijks Bestuur besloot om dit adviesproject niet op te nemen, vanwege andere lopende projecten met betrekking tot dit beleidsveld.

[17] **12 september 2025, [Advies 2025-018](#), Implementatie van de Richtlijn energie-efficiëntie**

De Minaraad en SERV adviseerden over het ontwerpdecreet dat de nieuwe Europese regels voor energie-efficiëntie omzet. Het ontwerp wijzigt onder meer het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 over de Vlaamse Nutsregulator. De Raden vroegen om duidelijkere normen voor energiebeheer en energieaudits bij bedrijven, en om betere warmte- en koelingsplannen met heldere kaders voor gemeenten. Daarnaast

adviseerden zij om de definitie van publieke instanties niet uit te breiden tot private ondernemingen. Tot slot steunden zij het energie-efficiëntie-eerst-principe, maar vroegen zij om concrete maatregelen zonder bijkomende verplichtingen boven op de Europese eisen.

Dit advies leidde tot een gedetailleerde bespreking in de Memorie van Toelichting bij het ontwerpdecreet (zie [Vlaams Parlement](#), stuk 700 (2025-2026) – Nr. 1, 16 februari 2026 (2025-2026)) en kwam aan bod als argument in de commissiebespreking, (zie [Vlaams Parlement](#), stuk 700 (2025-2026) – Nr. 3, 23 maart 2026 (2025-2026)).

[18] **12 september 2025, [Advies 2025-019](#), Decreet diverse bepalingen energie en klimaat**

De Minaraad en SERV adviseerden over het ontwerpdecreet met diverse bepalingen inzake energie en klimaat. Voor stookolietanks, ketels en propaangastanks vroegen zij één eenvoudig meldingssysteem, zodat dezelfde informatie niet meermaals moet worden aangeleverd. Voor de rapporteringsverplichting van openbare besturen adviseerden zij om de regels beter af te stemmen op de Europese energie-efficiëntierichtlijn en onnodige bijkomende verplichtingen te vermijden.

Ook dit advies leidde tot een gedetailleerde bespreking in de Memorie van Toelichting bij het ontwerpdecreet (zie [Vlaams Parlement](#), stuk 634 (2025-2026) – Nr. 1, 6 januari 2026 (2025-2026)) en tot een discussie in de commissiebespreking (zie [Vlaams Parlement](#), stuk 634 (2025-2026) – Nr. 3, 3 februari 2026 (2025-2026)).

[19] **18 september 2025, [Advies 2025-020](#), 'Klimaatsprong voor de industrie'**

De Minaraad sprak in zijn advies waardering uit voor de ontwerp-programmanota 'Klimaatsprong' voor de basisindustrie, onder meer vanwege het strategische karakter en de voorgestelde concrete acties. Tegelijk wees de Raad op de nood aan een meer geïntegreerde aanpak om tot echte systeemverandering te komen. Over de vraag of Vlaanderen verder moet gaan dan de Europese vereisten bestonden wel meningsverschillen. De belangrijkste aanbevelingen hadden betrekking op een betere *governance* en communicatie via overlegstructuur en rapportage, een concretere invulling van de dubbele doelstelling van een koolstofarme én competitieve industrie, en een bredere benadering van circulariteit in afstemming met Vlaanderen Circulair. Daarnaast vroeg de Raad om een heldere financiële raming, om de inzet van niet-militaire NAVO-budgetten te onderzoeken, om te investeren in opleiding en reconversie in aansluiting op de 'Net-Zero'-academies, en om de energie-infrastructuur beter af te stemmen op beschikbare scenario's. Tot slot pleitte de Raad voor een herziening van de infrastructuurfinanciering om suboptimale oplossingen te vermijden, voor een actualisering van het beleid rond CCU/S en versnelde elektrificatie, en voor logistieke *roadmaps* voor biomassa, inclusief scenario's voor vraag en aanbod.

Dit advies leidde tot een vraag om uitleg van Hiba Faraji aan minister-president Matthias Diependaele, over de programmanota Klimaatsprong voor de Industrie ([Vlaams Parlement](#), vraag om uitleg 790 (2025-2026)).

[20] **24 september 2025, [Open hoorzitting](#) met VLEVA over de Europese klimaatdoelstellingen**

Begin 2025 kondigde de EU-commissaris voor Klimaat aan dat Europa tegen 2040 zijn broeikasgasuitstoot met minstens 90% wil verminderen ten opzichte van 1990. Dat doel zou worden opgenomen in de Europese klimaatwet. Op 2 juli 2025 lanceerde de Europese Commissie het concrete voorstel voor dit klimaatdoel. Tijdens deze extra hoorzitting lichtte Tom Van Ierland, van DG CLIMA van de Europese Commissie, deze beleidsontwikkeling toe.

Erna volgden uiteenzettingen en gedachtewisseling over de VITO-studie PATHS2050, over het Vlaamse programma 'Klimaatsprong voor de industrie', en ook een voorstelling van het onder het vorige punt beschreven advies.

[21] **12 november 2025, [Evenement 'Gluren bij de Buren'](#), met de Nederlandse ambassade**

De Minaraad, de VVSG, de Nederlandse ambassade en het Nederlandse Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening organiseerden een besloten uitwisselingsmoment over de collectieve warmtetransitie in Nederland en Vlaanderen, onder de titel 'Gluren bij de burens'.

Deze bijeenkomst leidde tot een briefing voor de deelnemers, en tot een navolgend overleg tussen de Vlaamse deelnemers gericht op het creëren van een overlegplatform om vooruitgang te doen boeken wat betreft de Vlaamse collectieve warmtetransitie.

Adviezen en andere *outputs* inzake materialenbeleid en circulaire economie

[22] **27 januari 2025, [Advies 2025-004](#), Besluit UPV en Beheer Afgedankte Batterijen**

De Minaraad en SERV adviseerden samen over de wijziging van VLAREMA om de Vlaamse regelgeving af te stemmen op de rechtstreeks toepasselijke Europese Batterijenverordening. Beide raden steunden het ontwerpbesluit omdat het de regels verduidelijkt. Tegelijk formuleerden zij aanbevelingen om de recyclagedoelstellingen te verhogen, de brandpreventie te versterken en de administratieve lasten te beperken.

Het advies waarschuwt ook voor druk op de batterijenmarkt vanwege geopolitieke ontwikkelingen. Dit kadert in Europese wetgeving aangaande kritieke materialen en levenscyclusdenken, zoals de 'critical raw materials act' (CRMA).

[23] **19 februari 2025, [Briefing 2025|02](#), Verordening Ecologisch Ontwerp Duurzame Producten**

Deze *briefing* gaf een overzicht van de verordening Ecologisch Ontwerp voor Duurzame Producten (*Ecodesign for Sustainable Products Regulation*, ESPR). Ze lichtte vooral toe hoe de verordening het toepassingsgebied van *ecodesign* uitbreidt, de vereisten voor duurzame producten versterkt en zo de overgang naar een circulaire economie ondersteunt.

De briefingnota legt de basis voor toekomstige adviesvragen, onder andere inzake een ISA voor textiel. In dit kader werd een evenement over (circulair) textiel georganiseerd begin 2026.

[24] **9 april 2025, [Advies 2025-010](#), Standpuntbepaling Herziening Reach-Verordening**

In dit advies ging de Minaraad in op de herziening van de Europese Reach-verordening, tegen de achtergrond van een veranderde maatschappelijke, ecologische en economische context. De Raad stelde dat de herziening moet leiden tot eenvoudiger en moderner regelgeving en procedures, met meer ruimte voor innovatie en concurrentiekracht van de Europese industrie, zonder afbreuk te doen aan de bescherming van mens en milieu. De Minaraad steunde het principe 'geen gegevens, geen markt', vroeg duidelijke vereisten en pleitte voor een samenhangender beleid via de aanpak 'één stof, één beoordeling'. Ook waardeerde de Raad het initiatief om een mogelijke uitbreiding van het toepassingsgebied naar zorgwekkende polymeren te onderzoeken.

Dit advies heeft tot doelstelling de Belgische standpuntbepaling te voeden in aanloop van de onderhandelingen op Europees niveau, die nog steeds lopende zijn.

[25] **10 juli 2025, [Advies 2025-017](#), Wijziging Bodemdecreet en ontwerpbesluit intrekking handelingskader PFAS**

In dit advies over PFAS-beheer en de aanpassing van het Bodemdecreet benadrukten de Minaraad en de SERV het belang van een sluitend, wettelijk verankerd systeem dat het tijdelijke handelingskader vervangt en rechtszekerheid biedt. Zo'n kader moet regelmatig worden geëvalueerd en bijgestuurd op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten en Europese ontwikkelingen. De Raden vroegen ook om milieukwaliteitsnormen uniform te formuleren, zodat interpretatieverschillen worden vermeden. Daarnaast wezen zij op de nood aan duidelijkheid over aansprakelijkheid, de inschatting van aanvaardbare gezondheidskosten en de vraag wie die kosten draagt. Tot slot vroegen zij om normen, achtergrondwaarden en toetsingswaarden precies te bepalen, zodat de regelgeving helder en toepasbaar blijft.

Het advies werd meegenomen: het ontwerp van decreet werd aangepast. Er is een nota aan de Vlaamse Regering waarin alle aanpassingen worden opgesomd, in het bijzonder: "[Er worden] bindende waarden worden voorzien in een overgangsregeling voor de beoordeling en afleveren van technische verslagen, grondverzettoelatingen en het finaliseren van bodembeheerrapporten." en "We zetten het traject verder om een sectorfonds op te richten ter financiering van de schade door zeer zorgwekkende stoffen zoals PFAS."; "Er zal een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) worden uitgevoerd"

[26] **19 september 2025, Bericht-van-niet-advisering n° 305, bij voorontwerpdecreet materialenbeheer, regeling verwerking persoonsgegevens**

Op 9 september 2025 ontving de Minaraad de adviesvraag over het voorontwerp van decreet tot wijziging van de regeling voor de verwerking van persoonsgegevens bij het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. De Raad besliste om over dit dossier geen advies uit te brengen.

[27] **30 september 2025: EEAC evenement *Circular Economy***

Tijdens dit internationale evenement kregen vertegenwoordigers van Europese milieu- en duurzaamheidsraden een toelichting bij de Vlaamse werking rond circulaire economie en bij de studies van het Steunpunt Circulaire Economie.

Op vraag van de deelnemers werd de informatie doorgestuurd over de resultaten van het onderzoek van het Steunpunt Circulaire Economie, onder andere aan de deelnemers vanuit de Europese Commissie. Er wordt een vervolg voorzien in 2026.

[28] **8 oktober 2025, [Open Hoorzitting “Diepe Ondergrond”](#)**

Op 8 oktober 2025 organiseerden de Minaraad en het Departement Omgeving het evenement “*Structuur onder de oppervlakte: de toekomst van diep ondergrondgebruik*”. Experts lichtten er de nieuwste inzichten toe over de diepe ondergrond, beleidsvisies, aardwarmte en mogelijke businessmodellen in Vlaanderen. Het programma werd afgerond met een panelgesprek en een netwerkmoment.

Dit evenement kadert in de Europese wetgeving aangaande kritieke materialen, de ‘critical raw materials acts’, die zal resulteren in een Belgische/ Vlaamse strategie voor kritieke materialen en een adviesvraag over de structuurvisie diepe ondergrond.

[29] **8 december 2025 *Briefing* 2025-005, ‘Packaging and Packaging Waste Regulation’ (PPWR)**

Deze *briefing* gaf een overzicht van de verordening over verpakkingen en verpakkingsafval (*Packaging and Packaging Waste Regulation*, PPWR). Omdat deze verordening rechtstreeks van toepassing is, moet de Vlaamse regelgeving aan de nieuwe verplichtingen worden aangepast. De *briefing* behandelde drie aspecten: de eerdere Minaraad-inbreng voor het Vlaamse standpunt en het resultaat daarvan, de structuur en belangrijkste inhoud van de PPWR, en de te verwachten wijzigingen aan het interregionaal samenwerkingsakkoord over verpakkingsafval.

De briefing is een informatiedocument ter voorbereiding van de adviesvraag inzake de ISA Verpakkingsafval.

[30] **12 december 2025 *Briefing* 2025-006, ‘Energy Performance of Buildings Directive’ (EPBD)**

Deze *briefing* gaf een overzicht van de richtlijn over de energieprestatie van gebouwen (*Energy Performance of Buildings Directive*, EPBD). Ze vatte de belangrijkste bepalingen samen en belichtte vooral de relevantie voor materialenbeleid, met aandacht voor de samenhang met energieprestaties, de EPBD en de Europese klimaatwet.

Deze briefing werd gemaakt om de raadsleden te informeren over de wijzigingen die de Europese regelgeving brengen, ter voorbereiding van de adviesvraag over de wijzigingen aan het materialendecreet en VLAREMA.

Adviezen en andere *outputs* inzake hinderbeleid

[31] **6 februari 2025, *Briefing* 2025|01, Herziene Richtlijn Industriële Emissies (RIE)**

Deze *briefing* gaf een beknopt overzicht van de herziening van de Richtlijn Industriële Emissies en de Richtlijn Storten van Afvalstoffen. Ze behandelde het Commissievoorstel,

de impactanalyse, het Europese besluitvormingstraject en de definitieve richtlijn. Daarbij werd ook een eerste inschatting gemaakt van de mogelijke gevolgen voor Vlaanderen.

Deze briefing was er ter voorbereiding van een aankomende adviesvraag, die gesteld werd in december '25. De briefing was aldus nuttig bij de opmaak van het [advies 2026-003](#), over de omzetting van de Richtlijn Industriële Emissies.

[32] **10 juli 2025, [Advies 2025-017](#), Wijziging Bodemdecreet en Intrekking Handelingskader PFAS**

De Minaraad en SERV steunden de vervanging van het tijdelijke PFAS-kader door een degelijk en wettelijk verankerd systeem. Dat systeem moet rechtszekerheid bieden en tegelijk regelmatig worden geactualiseerd op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten en Europese beleidsontwikkelingen. De Raden vroegen daarbij om een gelijk speelveld, uniforme milieunormen en een duidelijke samenhang met de waterwetgeving. Ook pleitten zij voor een stabiel evaluatiesysteem, een onderbouwde risicoanalyse in het kader van de maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA), een heldere invulling van normen, achtergrondwaarden en toetsingswaarden, ondersteuning van de betrokken actoren, een goed gemotiveerde beslissing over de plan-MER-plicht en voldoende communicatie en transparantie.

Weerklank in de nota aan de Vlaamse Regering van 5 september 2025. Interessant te vernemen is dat er een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) wordt uitgevoerd voor bodemsanering en grondverzet.

[33] **28 augustus 2025, [Briefing 2025|05](#), herziene Richtlijn luchtkwaliteit**

Deze *briefing* gaf een overzicht van de herziene Richtlijn (EU) 2024/2881 over luchtkwaliteit. De richtlijn bevat strengere normen die tegen 2030 moeten worden gehaald en onderstreept de nood aan tijdige actie. De *briefing* behandelde achtereenvolgens het Commissievoorstel, het advies van de Minaraad en de definitieve richtlijn. Bijlagen gaven bijkomende toelichting bij de artikelen en de implementatiekalender.

Analoog aan de briefing over de Richtlijn Industriële emissies, was deze briefing bedoeld te voorbereiding de te verwachten adviesvraag. Hierna volgt de weergave van het advies dat in dat verband bekomen werd.

[34] **26 november 2025, [Advies 2025-027](#), Omzetting Richtlijn Luchtkwaliteit**

Het voorstel paste de Vlaamse regelgeving aan aan de nieuwe Europese luchtkwaliteitsrichtlijn (2024/2881). Die richtlijn legt strengere normen tegen 2030 op en voert bijkomende verplichtingen in voor plannen, routekaarten en monitoring. De Minaraad stemde in met het voorstel, maar wees op twee aandachtspunten. Ten eerste mag de opheffing van de wet van 1964 geen juridisch hiaat doen ontstaan. Ten tweede dreigen de 2030-normen, vooral voor NO₂ in bepaalde stedelijke zones, zonder bijkomend beleid niet gehaald te worden.

Voorlopig zijn er geen concrete, expliciete beleidsaanpassingen die aantoonbaar het gevolg zijn van dit Minaraad-advies; het advies fungeert dan ook als een onderbouwde waarschuwing en toekomstig toetsingskader, niet als directe beleidssturing.

Adviezen en andere *outputs* inzake waterbeleid

[35] 10 maart 2025, Gesloten Hoorzitting Inspiratiesessie Financiering Waterbeleid

De bijeenkomst werd geopend door Jan Verheeke van de Minaraad. Daarna lichtte Maarten Everaert, van het kabinet-Brouns, de uitdagingen en beleidsvoornemens rond de financiering van het waterbeleid toe. Ingeborg Barrez, van de VMM, gaf vervolgens uitleg bij de uitgaventoetsing. Lieven De Smet, van de CIW, presenteerde tot slot de CIW-studie over waterfinanciering. Daarna volgden vragen en een gedachtewisseling.

[36] 4 april 2025, [Advies 2025-009](#), Ontwerpbesluit Bescherming Drinkwaterproductie

Het ontwerpbesluit voert een procedure in om oppervlaktewater voor drinkwaterproductie beter te beschermen tegen pesticiden, onder meer via bufferstroken, registratie en mogelijke gebruiksbeperkingen. De Minaraad beoordeelde het ontwerp positief, maar vroeg tegelijk om het te versterken. De Raad pleitte voor een bronaanpak in lijn met de Europese richtlijnen, meer ondersteuning voor bedrijfsmaatregelen en een gebiedsgerichte, ketenbrede aanpak. Ook vroeg hij om agro-ecologie en biolandbouw sterker mee te nemen, bestaande regelgeving consequent toe te passen en relevante partijen vroegtijdig te betrekken. Daarnaast adviseerde de Raad om de maatregelen beter te koppelen aan risicoanalyses, het kader uit te breiden naar andere verontreinigende stoffen en automatisch op te treden bij normoverschrijdingen. Tot slot vroeg hij om duidelijke handhaving en om een juridisch nauwkeurige én leesbare herwerking van het besluit.

Weerklank is te vinden in de bis-nota aan de Vlaamse Regering bij de beslissingen van de Vlaamse Regering van 14 juli 2025. Verder stelde Debby Burssens een vraag over het 'de vervuiler betaalt'-principe en de zuivering van het drinkwater in de commissie Leefmilieu op 17 juni met een expliciete verwijzing naar het advies.

[37] 22 april 2025, [Advies 2025-011](#), Waterbeheerkwesties en Werkprogramma SGBP

In dit advies vroegen de Minaraad, SERV en SALV om doelgroepen tijdig en betekenisvol te betrekken bij de opmaak van de stroomgebiedsbeheerplannen, vooral op de sleutelmomenten die zij zelf hadden aangeduid. Zij adviseerden ook om al vóór de definitieve vaststelling van de Blue Deal-nota proactief advies te vragen. Volgens de Raden moeten doelen, maatregelen en financiering beter op elkaar aansluiten. Om de doelstellingen voor waterkwaliteit en waterzekerheid te halen, zijn bijkomende middelen nodig, evenals tijdige participatie bij hervormingen van de financieringsinstrumenten en structurele financiële ondersteuning door de Vlaamse overheid.

Bij het bepalen van de doelen vroegen de Raden om een grondige onderbouwing en kwaliteitsvolle participatie, zeker wanneer minder strenge milieudoelstellingen worden overwogen. Ook de effecten van het beleid en de bijkomende kosten van nieuwe

maatregelen moeten duidelijk in beeld worden gebracht. De Raden steunden de voorgestelde doelstellingen rond waterzekerheid en erosiebestrijding, maar vroegen tegelijk voldoende draagvlak en meer duidelijkheid over de samenhang met het bodemplan.

Daarnaast vroegen zij om stakeholders sterker te betrekken bij de uitwerking van het maatregelenprogramma, zodat zij kunnen meedenken over maatregelen die hen rechtstreeks raken. Daarbij moet worden voortgebouwd op de ervaringen met Blue Deal 1.0. Voor gebiedsgerichte initiatieven is volgens de Raden een sterke en geïntegreerde participatie nodig.

Tot slot onderschreven de Raden de vijf waterbeheerkwesties, maar vroegen zij meer duidelijkheid over wat al is uitgevoerd en wat nieuwe uitdagingen zijn. Zij benadrukten ook het belang van een goede analyse van vervuilingsbronnen, aandacht voor *ecological flows* en verdere efficiëntieverbeteringen. Minaraad, SERV en SALV onderstreepten daarbij de nood aan meer samenhang in het waterbeleid en aan een eerlijke verdeling van de inspanningen.

Weerklank van dit advies is terug te vinden in Doorwerking advies TSWP naar de planopmaak SGBP4 (document CIW / VMM).

[38] **10 juni 2025, [Advies 2025-013](#), Blue Deal Nota**

Sinds 2024 vormt de Blue Deal-nota een richtinggevend kader voor het Vlaamse waterbeleid. Ze verbindt betere waterkwaliteit en grotere waterzekerheid met opgaven in landbouw, natuur en klimaat. In hun advies vroegen de Minaraad, SERV en SALV om concretere doelstellingen, een sterkere juridische basis en een breed gedragen uitvoering. Voor waterzekerheid is volgens de Raden meer ambitie nodig, gelet op de toenemende risico's op droogte en overstromingen. Zij pleitten daarom voor één strategisch plan dat alle waterbronnen en betrokken sectoren omvat, met het principe *water efficiency first* als uitgangspunt. Omdat de beschikbare middelen onvoldoende zijn, vroegen de Raden ook duidelijkheid over het benodigde budget, efficiëntere inzet van middelen en gerichte subsidies. Tot slot benadrukten zij het belang van betere samenwerking met andere beleidsdomeinen.

Op 1 juli 2025 besprak de commissie leefmilieu in het Vlaams Parlement vragen om uitleg van Mieke Schauvliege en Lydia Peeters. Beide dames verwezen in hun verzoek naar het advies. Het advies komt opnieuw ter sprake in de commissie leefmilieu op 15 juli 2025. Ditmaal naar aanleiding van de vraag die Lydia Peeters stelde over de evaluatie van de watertoets en de Hemel-waterverordening.

[39] **12 juni 2025, Hoorzitting water-resilience met VLEVA**

Tijdens deze VLEVA-sessie stond het *EU Water Resilience Initiative* centraal. Lukas Repa, van DG Environment, lichtte de Europese strategie voor waterweerbaarheid toe. De sessie bood zo inzicht in de plannen van de Europese Commissie en vormde de basis voor een gedachtewisseling over de kansen en uitdagingen voor Vlaanderen. Daarna gaven enkele Vlaamse stakeholders – Gezinsbond, Boerenbond en VITO Kennispunt Water – elk een

korte toelichting. De bijeenkomst werd afgesloten met een debat over de mogelijke betekenis van deze strategie voor Vlaanderen.

[40] **30 oktober 2025, [Advies 2025-025](#), Strategisch Plan Drinkwater – deel 1**

De Minaraad, SERV en SALV formuleerden aanbevelingen voor het strategisch plan drinkwater. Zij vroegen om drinkwatergebieden beter te beschermen, transparanter te communiceren en snel duidelijkheid te bieden over de verdere aanpak. Daarnaast pleitten de Raden voor een Vlaams plan voor waterbevoorrading en voor maatregelen die de waterkwaliteit versterken.

[41] **30 oktober 2025, [Advies 2025-026](#), Strategisch Plan Drinkwater – deel 2**

De Minaraad vroeg bijkomende maatregelen voor stroomgebiedbeheer en pesticidgebruik, hernam zijn eerdere aanbevelingen over drinkwaterbescherming en pleitte voor een strengere aanpak van PFAS-vervuiling. Het strategisch plan moet volgens de Raad het gebruik van moeilijk te verwijderen stoffen, zoals metaldehyde, bentazon en PFAS, uitsluiten. Daarnaast vroeg de Raad aandacht voor lagere nitraatgehaltes, gelet op de gezondheidsrisico's voor baby's.

Adviezen en andere *outputs* inzake biodiversiteits- en ecosysteembeleid

[42] **28 februari 2025, [Advies 2025-006](#), Geïntegreerd Verslag Soortenschade**

De Minaraad en SALV benadrukten dat het debat over soortenschade zowel sociaaleconomische belangen als biodiversiteitsdoelen raakt. Zij vroegen daarom om soortenschade in een breder beleidskader te plaatsen, met een robuuste regeling die conflicten met wilde dieren zo veel mogelijk voorkomt. Daarvoor zijn betere gegevens nodig: schadecijfers over langere periodes, een nauwkeuriger registratie van structurele schade en een voorzichtige omgang met niet-geverifieerde data. De Raden wezen ook op het belang van duidelijke communicatie en betrokkenheid van alle actoren. De aanbevelingen uit het advies van 2021 blijven daarbij richtinggevend; over eventuele aanpassingen willen de Raden vooraf advies kunnen geven. Tot slot vroegen zij om preventieve maatregelen verder te evalueren, te ontwikkelen en hierover informatie beschikbaar te stellen.

[43] **Twee events inzake klimaatverandering en boomsoortenkeuze**

Klimaatverstoring stelt de Vlaamse bossen voor grote uitdagingen en maakt doordachte keuzes over boomsoorten, herkomsten en toekomstgericht bosbeheer noodzakelijk. Daarom organiseerde de Minaraad samen met INBO, ANB, KU Leuven en UGent twee bijeenkomsten om wetenschappelijke en maatschappelijke inzichten te delen. Het eerste luik, op 26 augustus 2025, bestond uit een stakeholderdialoog. Het tweede luik, op 6 oktober 2025, was een studievoormiddag, georganiseerd door INBO en de Minaraad in samenwerking met UGent en KU Leuven en met steun van Interreg Noordwest-Europa.

[44] **18 september 2025, [Advies 2025-022](#), Verzameldecreet Omgeving en Landbouw**

De Minaraad adviseerde om maatregelen over het doden van 'valwild' in het Jachtdecreet alleen toe te passen wanneer ze goed onderbouwd zijn, en tegelijk sterker in te zetten op de preventie van aanrijdingen. Incidenten moeten systematisch worden geregistreerd, zodat gevaarlijke locaties gericht kunnen worden aangepakt. De Raad vroeg ook om een snel inzetbaar interventiesysteem en om beslissingen over het al dan niet doden van dieren te laten nemen door gekwalificeerde personen. Een digitaal wildbeheerplatform kan daarbij nuttig zijn, op voorwaarde dat analoge melding mogelijk blijft en er geen automatische koppeling met schadebeheer ontstaat. Daarnaast vroeg de Raad om retributies voor milieugegevens zorgvuldig en gemotiveerd in te voeren. Hij benadrukte ook het belang van een structurele aanpak van soortenschade, meer flexibiliteit in de maairegels, bescherming van oeverzones en duidelijkheid over nul-bemesting in VEN-gebieden. Tot slot bepleitte de Raad meer transparantie bij de Vlaamse Grondenbank en gegevensdeling met dienstverleners, maar alleen onder strikte voorwaarden.

Weerklank in de Memorie van toelichting beslissingen Vlaamse Regering 28 november 2025.

[45] **20 november 2025, niet advisering n° 373, Vogelrijk Gebied n° 14 "Oostkustpolders"**

Op 23 oktober 2025 ontving de Minaraad een adviesvraag over de concrete regeling jacht/natuur wat betreft bejaging in het een vastgesteld vogelrijk gebied. Vanwege het zeer concrete en uitvoeringsgerichte karakter van deze adviesvraag besliste de Minaraad om die niet te behandelen.

Adviezen en andere *outputs* inzake regelgeving en *governance*

[46] **20 maart 2025, Open hoorzitting toelichting Omgevingshandhavingsplan**

Op 20 maart 2025 lichtte de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving het Omgevingshandhavingsplan 2025 toe. Dit jaarplan gaf inzicht in de werking, plannen en acties die de afdeling in 2025 wilde realiseren. Bij de uitvoering van haar handavingsopdracht vertrok de afdeling van de beleidsprioriteiten uit het Omgevingshandhavingsprogramma. Acties met de grootste verwachte impact op milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed in Vlaanderen kregen daarbij voorrang.

[47] **13 mei 2025, Brief-van-niet-advisering n° 192, programmadecreet begrotingsaanpassing 2025**

Op 2 mei 2025 ontving de Minaraad een adviesvraag over het voorontwerp van programmadecreet van de begrotingsaanpassing 2025. De Minaraad besliste om deze adviesvraag niet te behandelen.

[48] **10 juni 2025, [Advies 2025-014](#) Implementatiedecreet REDIII, CRMA, NZIA**

Dit advies behandelde het ontwerpdecreet dat drie Europese *Green Deal*-instrumenten omzet, met bijzondere aandacht voor de aangepaste RED-richtlijn over hernieuwbare energie. Die verplicht de lidstaten om de uitrol van wind- en zonne-energie te versnellen, onder meer via potentieelkaarten en versnellingszones. Omdat al een VITO-studie beschikbaar was, vroeg de Minaraad om die inventaris snel af te ronden en af te stemmen

met de lokale besturen. Voor de versnellingszones, die tegen 21 februari 2026 moesten worden aangeduid, wees de Raad op de krappe timing en het belang van een ruimtelijke energievisie, degelijke milieueffectbeoordelingen en mogelijke alternatieve instrumenten. Daarnaast vroeg hij ondersteuning voor lokale energiestrategieën, aangepaste bouwvoorschriften, ruimte voor netwerk- en opslaginfrastuctuur, voldoende uitvoeringscapaciteit en een zorgvuldige omzetting van de regels over kritieke materialen en net-zero-industrie. Zo kan het ontwerpdecreet de samenhang tussen ruimtelijk beleid en hernieuwbare energie versterken, zoals eerder bepleit in advies 2021|006.

Weerklank is gevonden in het document Memorie van Toelichting bij de beslissingen van de Vlaamse Regering (de dato 14 juli 2025). Zal wellicht ook opduiken in de stukken van het Vlaams Parlement.

[49] **10 juni 2025, Brief-van-niet-advisering n° 233, Reparatie-decreet Handhavingsdecreet**

Op 23 mei 2025 ontving de Minaraad deze adviesvraag. Na grondige analyse en overleg besloten de raadspartners om geen advies uit te brengen, aangezien dit geen meerwaarde zou bieden voor het beslissingsproces rond het reparatie-decreet.

[50] **18 september 2025, [Advies 2025-021](#) , *Sui Generis* Decreet Defensie**

Op 16 juli 2025 ontving de Minaraad een adviesvraag over het ontwerp van Defensiedecreet, dat in militaire noodsituaties bepaalde regels wil versoepelen. Tegelijk werkt de Europese Unie aan vergelijkbare initiatieven, zoals het *Rearm Europe Plan* en een voorstel voor versnelde vergunningen voor defensieprojecten. Omdat Europese verordeningen rechtstreeks bindend zijn en mogelijk kunnen samenlopen of botsen met het Vlaamse decreet, adviseerde de Minaraad om eerst meer duidelijkheid op Europees niveau af te wachten.

Weerklank: de Vlaamse Regering nam, na overweging van het advies, een gemotiveerde beslissing om toch met dit wetgevingsproject vooruit te gaan.

[51] **17 oktober 2025, [Advies 2025-023](#), Programmadecreet Begrotingsopmaak 2026**

In dit advies ging de Minaraad in op drie onderdelen van het programmadecreet. Over de stopzetting van de subsidies voor lokale energie- en klimaatpacten vroeg de Raad om structurele steun en continuïteit. Bij de aanpassing van de tarieven voor watercaptatie vroeg hij om betrokken te worden bij de uitwerking van de tariefmethodologie. Voor het Vlaams Fonds Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid stelde de Raad de vraag of 'controle' een verantwoorde uitgavencategorie is.

[52] **24 oktober 2025, Brief-van-niet-advisering n° 348, Eindrapport Gemengde Commissie Vergunningen**

De Minaraad besloot om over het eindrapport geen advies uit te brengen. Wel zal de Raad advies verlenen zodra een conceptnota of regelgevend initiatief voorligt. Ook op latere adviesvragen over decreten of besluiten zal hij desgevraagd reageren. Intussen is de Raad gestart met de inhoudelijke voorbereiding van mogelijke toekomstige adviesprocessen.

BIJLAGE 1 – Samenstelling Minaraad 2025

Aanvang 2025 was de raadssamenstelling als volgt:

Raadssamenstelling aanvang 2025					
Effectieve leden			Plaatsvervangers		
Naam	M	V	Naam	M	V
Benjamin Clarysse (16/06/23)	1	0	Tycho Van Hauwaert (16/06/23)	1	0
Heleen De Smet (16/06/23)	0	1	Inès Martin (11/04/25)	0	1
Erik Grietens (11/04/25)	1	0	Krien Hansen (juni 24)	0	1
Ineke Maes (16/06/23)	0	1	Kira Van den Ende (juni 24)	0	1
Anja Delief (16/06/23)	0	1	Sarah Tilkin (11/04/25)	0	1
Anna Vanhellemont (11/04/25)	0	1	Walter Roggeman (11/04/25),	1	0
Mattias Bruynooghe (11/04/25)	1	0	Stijn Van Belleghem	1	0
Robin Verachttert (16/06/23)	1	0	Diemer Vercayie	1	0
Piet Vanden Abeele (16/06/23)	1	0	Noémie Van Bogaert (16/06/23)	0	1
Katelijne Haspeslag (16/06/23)	0	1	Robin Verbeke (juni 24)	1	0
Nick François (11/04/25)	1	0	Katrien Van Herck (11/04/25)	0	1
Thomas Vael (16/06/23)	1	0	Fien Van Damme (16/06/23)	0	1
Pieter Verbeek (16/06/23)	1	0	Peter Hertog (16/06/23)	1	0
Keziban Kurt (juni 24) (juni '24)	0	1	John Hallaert (juni 24)	1	0
Valérie Vandenabeele (16/06/23)	0	1	Kobe Vermeersch (juni 24)	1	0
Gert Michiels (16/06/23)	1	0	Lieve De Porre (16/06/23)	0	1
Lutgart Vrints (16/06/23)	0	1	Pieter Ledeganck (16/06/23)	1	0
Jan Velghe (16/06/23)	1	0	Bert Stevens (16/06/23)	1	0
Brent Roobaert (16/06/23)	1	0	Anton Deryckere (11/04/25)	1	0
Steven Verbanck (16/06/23)	1	0	Karen Alderweireldt (16/06/23)	0	1
Sara Vicca (16/06/23)	0	1			
Karel Van Acker (16/06/23)	1	0			
Natalie Beenaerts (16/06/23)	0	1			
Fee Kirsch (16/06/23)	0	1			
	13	11		11	9
Totaal aantal leden		24	Totaal aantal plaatsvervangers		20
Procentuele verdeling M/V	54%	46%	Procentuele verdeling M/V	55%	45%

Einde 2025 was waren er diverse vervangingsvoorstellen in voorbereiding, en was de raadssamenstelling zodoende als volgt:

Raadssamenstelling december '25 (in bijstelling)					
Effectieve leden			Plaatsvervangers		
Naam	M	V	Naam	M	V
Benjamin Clarysse (16/06/23)	1	0	Babette Lamote (12/09/25)	0	1
Heleen De Smet (16/06/23)	0	1	Inès Martin (11/04/25) → Mike Van Acoleyen	1	0
Erik Grietens (11/04/25)	1	0	Krien Hansen (juni 24)	0	1
Sofie Bracke (12/09/25)	0	1	Kira Van den Ende (juni 24)	0	1
Anja Delief (16/06/23) → Reine Spiessens	0	1	Sarah Tilkin (11/04/25)	0	1
Anna Vanhellemont (11/04/25)	0	1	Walter Roggeman (11/04/25) → Lieven De Schampelaere	1	0
Mattias Bruynooghe (11/04/25) → Diemer Vercayie	1	0	Stijn Van Belleghem	1	0
Robin Verachttert (16/06/23)	1	0	Diemer Vercayie → Mattias Bruynooghe	1	0
Piet Vanden Abeele (16/06/23)	1	0	Noémie Van Bogaert (16/06/23) → Annelien Gansemans	0	1
Katelijne Haspeslag (16/06/23) → Robin Verbeke	1	0	Robin Verbeke (juni 24) → Jasmine De Rop	0	1
Nick François (11/04/25) → Ingo Luybaert	1	0	Katrien Van Herck (11/04/25) → Justin Vermeire	1	0
Thomas Vael (16/06/23)	1	0	Fien Van Damme (16/06/23)	0	1
Pieter Verbeek (16/06/23)	1	0	Peter Hertog (16/06/23)	1	0
Keziban Kurt (juni 24) (juni '24)	0	1	John Hallaert (juni 24)	1	0
Valérie Vandenabeele (16/06/23)	0	1	Guido Mulier (12/09/25)	1	0
Gert Michiels (16/06/23)	1	0	Lieve De Porre (16/06/23)	0	1
Lutgart Vrints (16/06/23)	0	1	Pieter Ledeganck (16/06/23)	1	0
Jan Velghe (16/06/23)	1	0	Bert Stevens (16/06/23) → Billy-Ray Muraille	1	0
Brent Roobaert (16/06/23)	1	0	Anton Deryckere (11/04/25)	1	0
Steven Verbanck (16/06/23)	1	0	Anna De Boeck (12/09/25)	0	1
Sara Vicca (16/06/23)	0	1			
Karel Van Acker (16/06/23)	1	0			
Natalie Beenaerts (16/06/23)	0	1			
Fee Kirsch (16/06/23) → ...	0	0			
	14	9		11	9
Totaal aantal leden		23	Totaal aantal plaatsvervangers		20
Procentuele verdeling M/V	61%	39%	Procentuele verdeling M/V	55%	45%

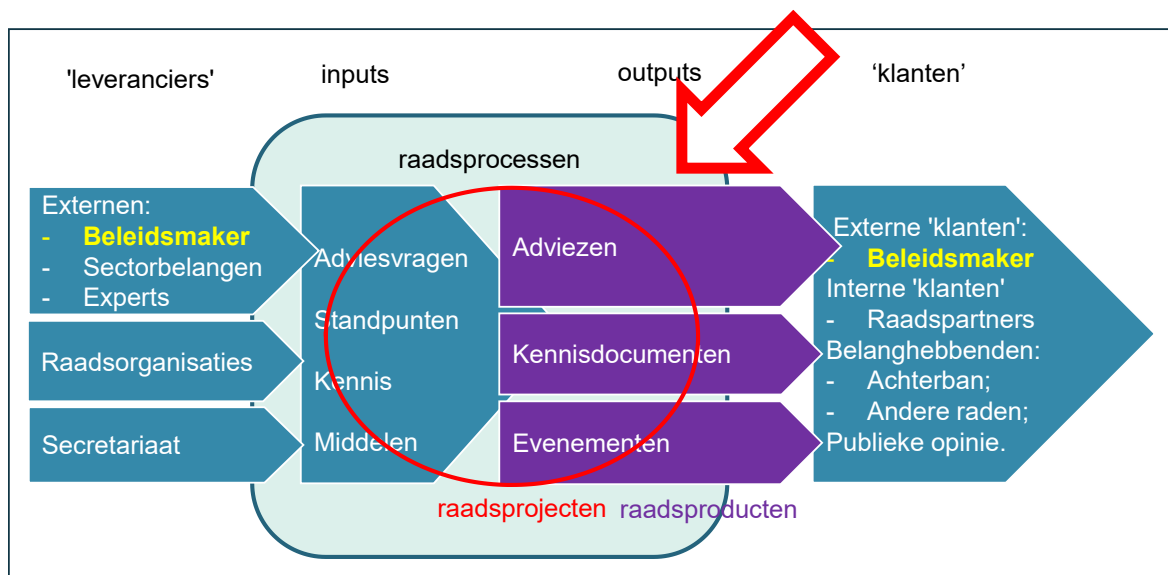
In 2025 nam Valérie Vandenabeele het voorzitterschap waar, op voordracht van de raadsorganisatie Landelijk Vlaanderen. Vanwege haar zwangerschapsrust verving Guido Mulier haar vanaf september 2025 als raadsvoorzitter, eveneens op voordracht van Landelijk Vlaanderen.

Naast Valérié Vandenabeele of Guido Mulier was er, in het Dagelijks Bestuur van 2025, ook nog actieve deelname van Mattias Bruynooghe, Nick François, Erik Grietens, Thomas Vael, Robin Verachtert, Robin Verbeke evenals Jan Verheeke en Katelijne Symens voor het secretariaat.

Naast Jan Verheeke en Katelijne Symens maakten Ine Baetens, Griet Blomme (tot juni 2025), Stefanie Corens, Francis Noyen, Kathleen Quick, Jurgen Sleewaegen, Wim Van Gils en Beatris De Wilde (vanaf 1 december 2025) deel uit van het secretariaat.

BIJLAGE 2 – Enkele kengetallen voor de werking van de Minaraad in 2025

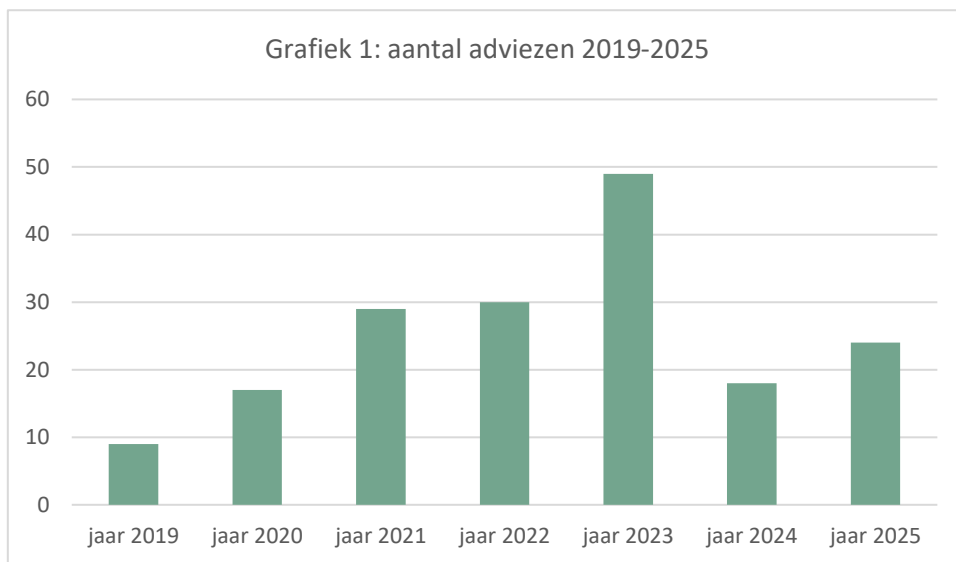
Deze bijlage hangt samen met een herneming van figuur 1, maar nu met focus op de 'outputs': adviezen, kennisdocumenten en evenementen.

Figuur 3. Stroomschema van de Minaraad, ter situering van hierna besproken 'outputs'

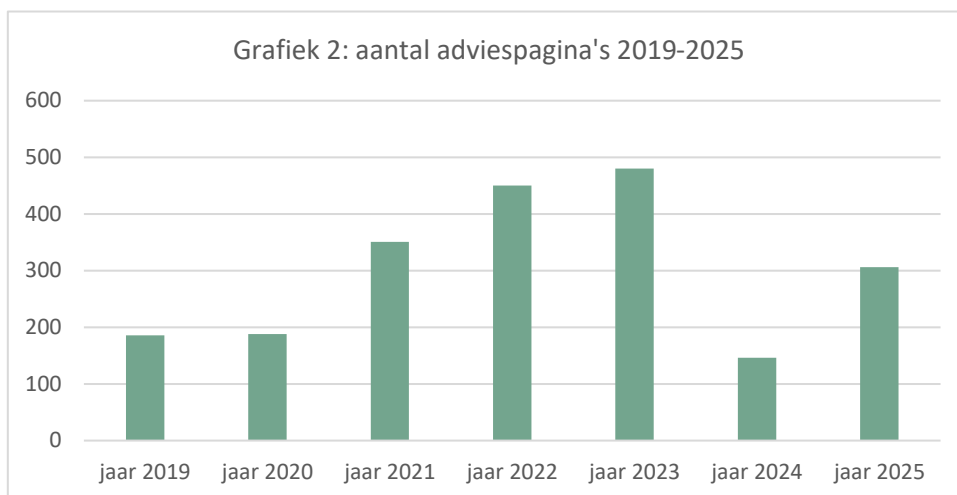
'Output' – deel 1: de verstrekte adviezen in 2025 – en in de periode 2019-2025

In 2025 heeft de Minaraad 24 adviezen vastgesteld, wat, vergeleken met de vorige werkjaren, ongeveer beantwoordt aan het gemiddelde aantal adviezen per jaar.

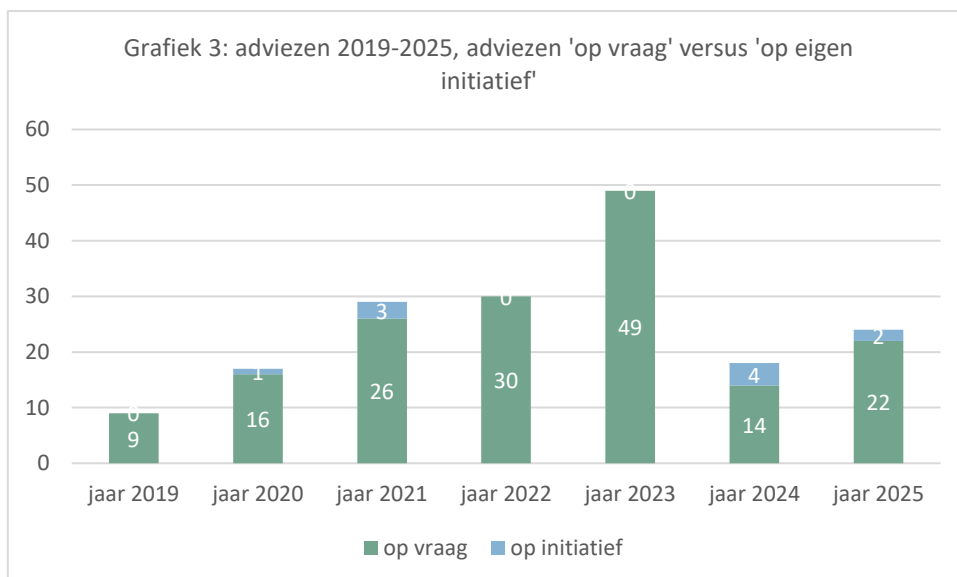
Voor zover er evenwel van uit gegaan kan worden dat het aantal adviezen mee bepaald wordt door het aantal adviesvragen, en voor zover het aantal adviesvragen per jaar afhangt van de situering van dat werkjaar in de legislatuurcyclus, moeten we het post-verkiezingsjaar 2025 vergelijken met het post-verkiezingsjaar 2020: toen zijn er 17 adviezen vastgesteld. In dat opzicht was 2025 een relatief succesvol jaar.

Omdat de raads- en werkgroepsleden in principe elke bladzijde van de ontwerpadviezen moeten nalezen en bespreken, loont het de moeite om ook het aantal geproduceerde adviespagina's te bekijken. In 2025 werden aldus 'netto' (met aftrek van titelpagina, inhoudstafel enz.) 306 pagina's adviestekst besproken.

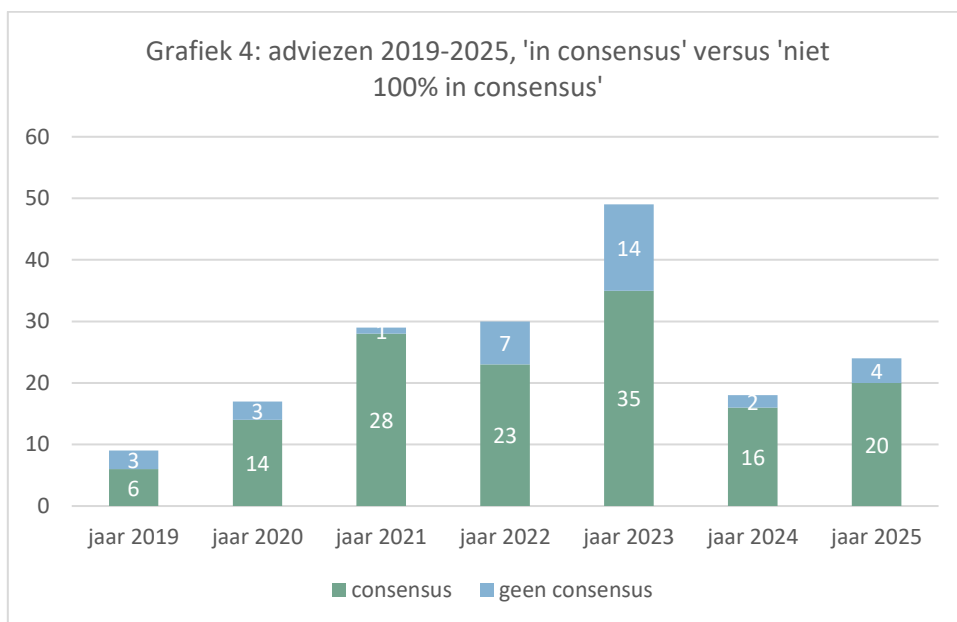

Ook wat het aantal adviespagina's betreft, beantwoordt het werkjaar 2025 dus aan het gemiddelde van de afgelopen jaren. Tegelijk is 2025 een productief jaar geweest, vergeleken met het vorige post-verkiezingsjaar, waarin immers 188 adviespagina's werden doorgesproken.

In jaren met relatief minder adviesvragen, ontstaat er meer ruimte voor eigen initiatief. In 2025 waren er aldus 22 adviezen 'op vraag' van een beleidsmaker, en 2 adviezen 'op eigen initiatief'.

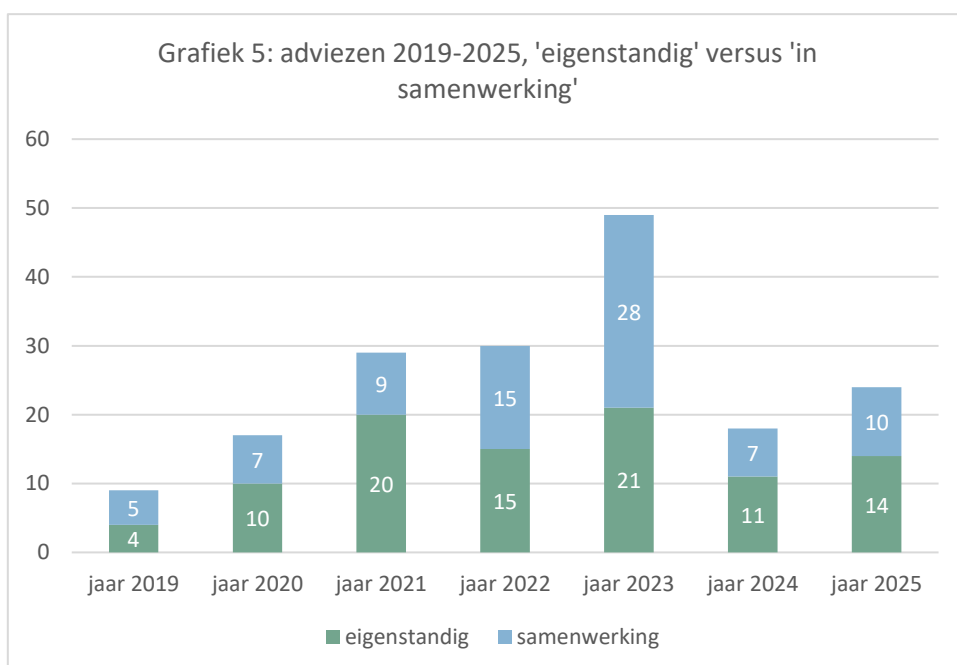

Het is duidelijk dat de Minaraad in de afgelopen jaren aangedreven is door adviesvragen vanwege beleidsmakers. Bij deze dossiers is het dikwijls zo dat niet alleen de beleidsmatige consensus, maar ook de onderliggende verdeeldheid al in het dossier vastgespijkerd is. dergelijke kwesties komen terug bij de bespreking ervan in de Minaraad. Als er bovendien niet voldoende procestijd beschikbaar is, is het onmogelijk om zo'n onenigheid op te lossen. In 2025 bereikte de Minaraad 20 consensusadviezen en 4 adviezen die niet 100% in consensus waren.

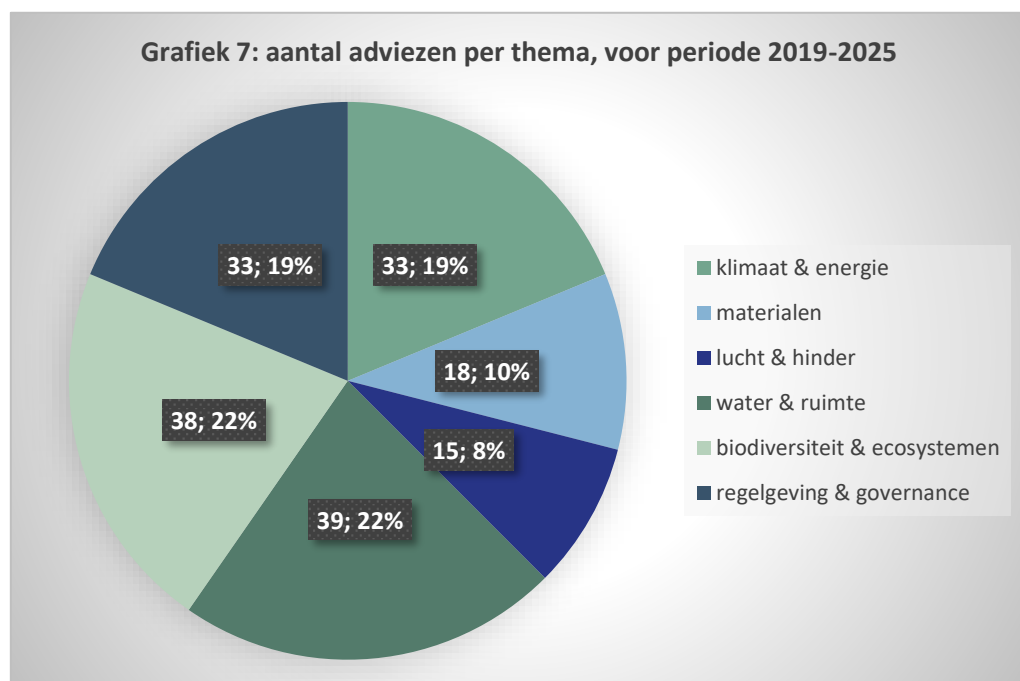
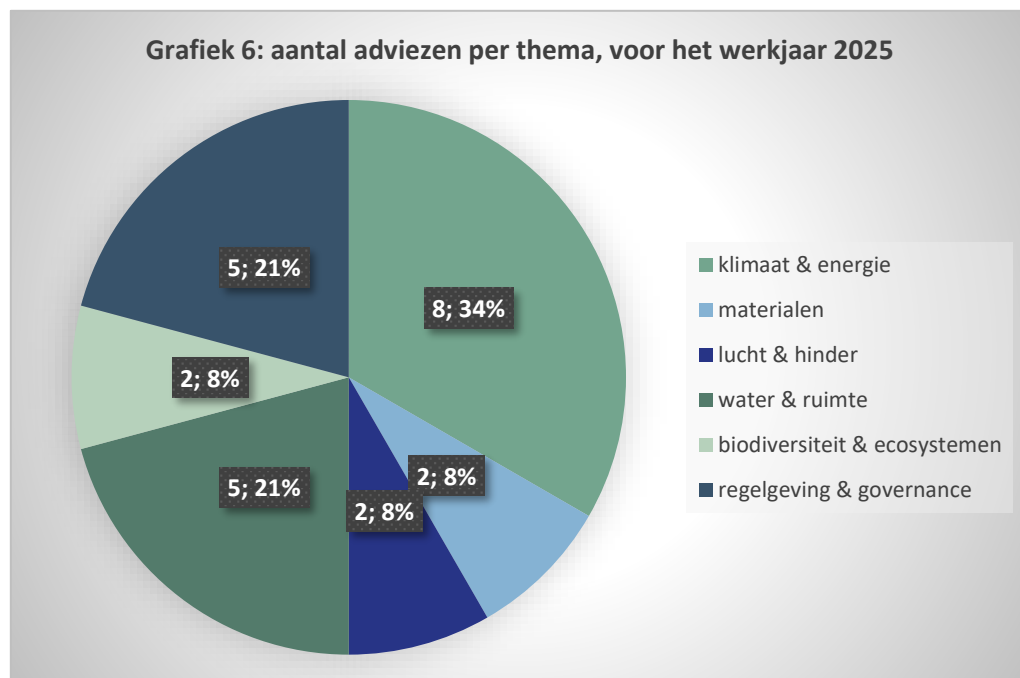
Het al of niet bereiken van consensus hangt gedeeltelijk ook samen met het gegeven dat de Minaraad dikwijls samenwerkt met andere adviesraden, waarin consensus vooropstaat of zelfs de voorwaarde is om tot een advies te kunnen komen.

Een deel van de door beleidsmakers aangebrachte adviesvragen wordt immers aan meerdere adviesraden tegelijk gesteld: met name de SERV, de SALV en de SARO. Wanneer men bij de aanvang van een traject kan komen tot een afspraak waarbij één raadssecretariaat het project 'trekt', en waarbij de raadsleden slechts in de context van één adviesraad overleggen, dan is dat inspanning gespaard. Wat dit betreft was de evolutie tot 2025 als volgt:

Tot slot is het zinnig om ook thematisch een kwantificering door te voeren. Vanuit het oogpunt van de thematische werkvelden kunnen de 24 adviezen die de Minaraad in 2025 heeft vastgesteld, als volgt worden verdeeld (zie grafiek 6, *te lezen in klokwijzerzin vanaf 12 uur*):

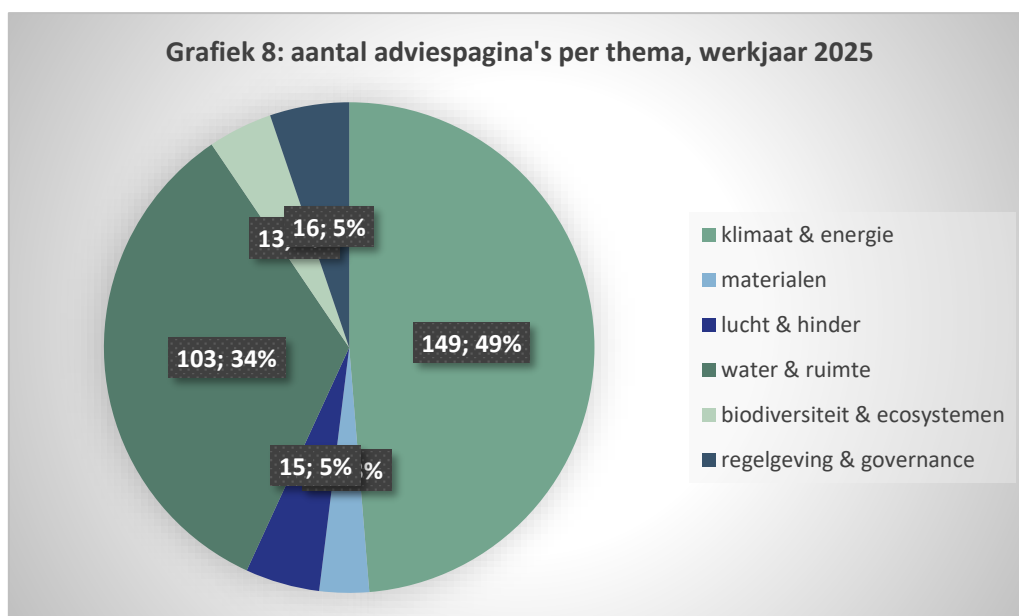
- 8 adviezen in het Werkveld ‘Klimaat & Energie’;
- 2 adviezen in het Werkveld ‘Materialen & Circulair’;
- 2 adviezen in het Werkveld ‘Lucht & Hinder’;
- 5 adviezen vastgesteld in het Werkveld ‘Water & Ruimte’;
- 2 adviezen voor het Werkveld ‘Biodiversiteit & Ecosystemen’;
- 5 adviezen in het Werkveld ‘Regelgeving & Governance’;

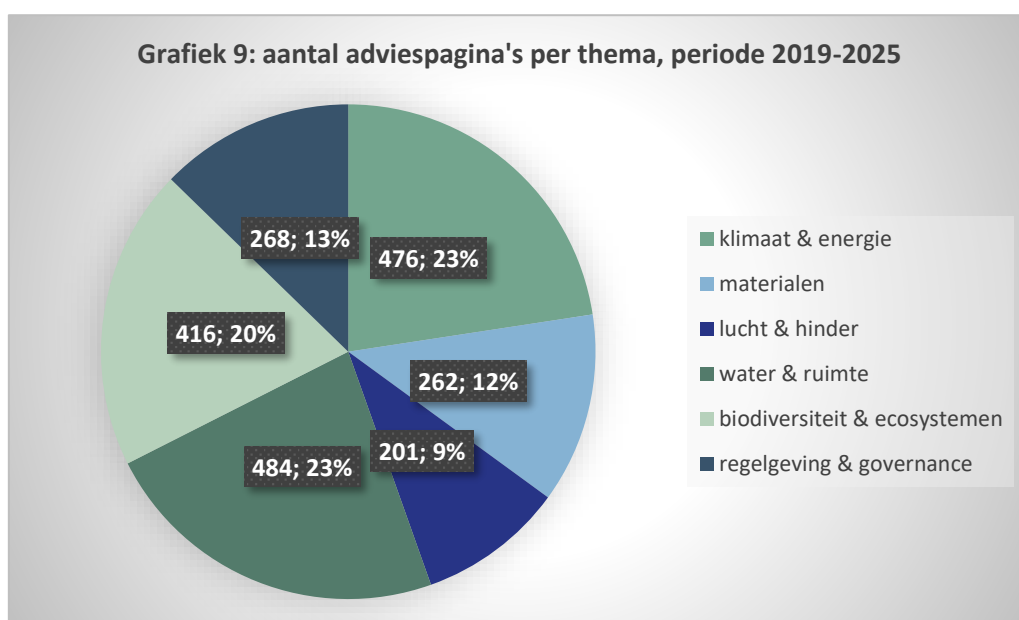
Een vergelijking van de percentages in grafiek 6 (thematische verdeling in 2025) met grafiek 7 (thematische verdeling van het aantal adviezen voor de gehele periode 2019-2025) levert op:

- Dat gemiddeld genomen – voor de werkjaren 2019 tot en met 2025 samengenomen – de werkvelden ‘Klimaat & Energie’, ‘Water & Ruimte’, ‘Biodiversiteit & Ecosystemen’ en ‘Regelgeving & Governance’ elk ongeveer 20% van de adviezen aanleveren.
- Dat 2025 een buitengewoon productief jaar was wat betreft advisering inzake klimaat- en energiebeleid, en, op het niveau van adviesverlening, een minder intens dan gewoonlijk jaar was voor het werkveld ‘biodiversiteit & ecosystemen’;

Dit contrast tussen 2025 en de periode 2019-2025 komt sterker tot uiting bij het aantal adviespagina's per thema, met ‘Klimaat & Energie’ de helft van de adviespagina's (zie grafiek 8):

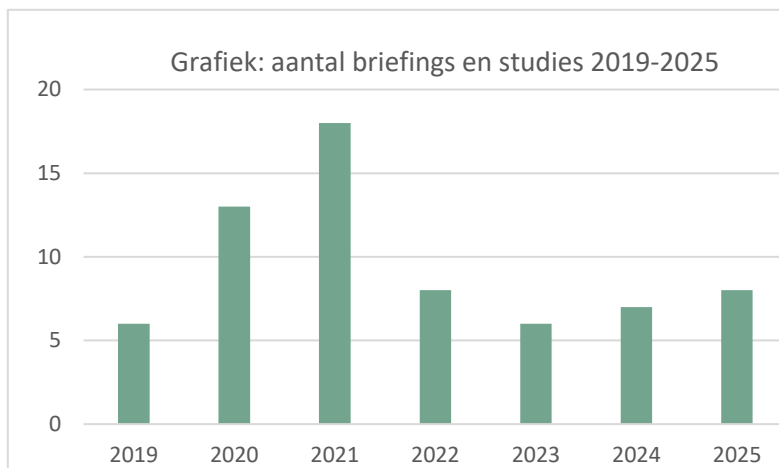

Over de periode 2019-2025 wegen ‘Klimaat & Energie’, ‘Water & Ruimte’ en ‘Biodiversiteit & Ecosystemen’ ongeveer even zwaar, omstreeks 20% van de adviespagina's (zie grafiek 9).

‘Output’ – deel 2: kennisdocumenten in 2025 – alle i.v.m. ‘Europa’

Indien er doorheen het werkjaar een periode van vrije arbeidstijd beschikbaar is, probeert het secretariaat verkennende documenten op te maken voor de raadsorganisaties, in verband met topics waarvan vermoed kan worden dat ze later het voorwerp zullen zijn van adviesvragen. Het gaat meestal om *briefings* (beeld: een tiental pagina's synthese), en soms om studies (beeld: 30 à 100 pagina's met analyse en synthese). In navolgende grafiek een kwantitatief overzicht van die output per jaar, in de afgelopen zeven jaren.

Het werkjaar 2025 leverde aldus 8 (al of niet interne) *briefings* op – alle in verband met Europese ontwikkelingen. Het ging met name over:

- De herziening van de Europese Richtlijn Industriële Emissies (RIE);
- De Europese Verordening inzake het Ecologisch Ontwerp van Duurzame Producten;
- De hoorzitting “Vlaamse kijk op het Europese Sociaal Klimaatfonds”;
- De toekomst van het Vlaamse beleid inzake de Europese Unie;
- De bijstelling van de Europese Richtlijn Luchtkwaliteit en Schonere Lucht;
- Het Europese ‘OMNIBUS’-vereenvoudigingsbeleid;
- De Europese Verordening Verpakkingen en Verpakkingsafval;
- De uitvoering van EU renovatieverplichtingen in NL en VL (“Gluren bij de burenen”).

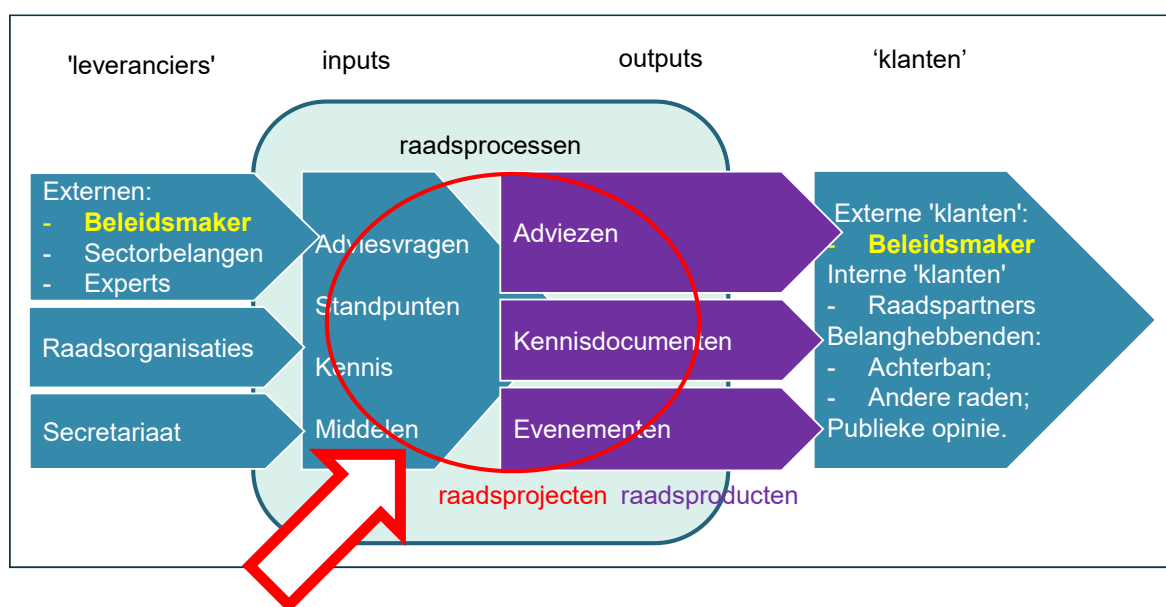
‘Output’ – deel 3: onze evenementen

In 2025 organiseerde de Minaraad 11 evenementen:

donderdag 6 februari 2025	Open Vlewa/Mina-sessie - prioriteiten Poolse voorzitterschap + Sociaal Klimaatfonds
maandag 10 maart 2025	Besloten hoorzitting: "Inspiratiesessie financiering waterbeleid"
donderdag 20 maart 2025	Besloten hoorzitting "Het Omgevingshandavingsplan van het DPT. Omgeving"
donderdag 12 juni 2025	Open hoorzitting "De Europese Waterresilience-strategie"
dinsdag 24 juni 2025	Besloten hoorzitting "Het Fluvius data- en investeringsplan '26-'35"
donderdag 3 juli 2025	Open Vlewa/Mina-sessie - de prioriteiten van het Deense voorzitterschap
dinsdag 26 augustus 2025	Open colloquium "Klimaatverandering en Boomsoortenkeuze"
woensdag 24 september 2025	Open Vlewa/Mina-sessie - Klimaatdoel voor 2040: impact op Vlaanderen
maandag 6 oktober 2025	Open studiedag "Klimaatverandering en Boomsoortenkeuze"
woensdag 8 oktober 2025	Open event "Structuur onder de oppervlakte: De toekomst van diepe ondergrondgebruik"
woensdag 12 november 2025	Besloten event met Nederlandse ambassade: "Gluren bij de Buren"

BIJLAGE 3 – Beknopt financieel verslag voor 2025

Een belangrijke input betreffen de werkmiddelen (de financiering) van de Minaraad.

Figuur 4. Stroomschema van de Minaraad, ter situering van de werkmiddelen

Structurering

In de administratieve begroting van de Vlaamse Overheid is de Minaraad terug te vinden onder het beleidsdomein Omgeving, specifiek artikelnummer QB0-1QAG2ZY-IS. Voor 2025 bedroeg de werkingstoelage 1.423 K euro.

Sinds 1 juni 2009 heeft de Minaraad rechtspersoonlijkheid. Daardoor valt de Raad onder het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 1997 over de geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor Vlaamse openbare instellingen. Jaarlijks dient de Minaraad zijn jaarrekening vóór 31 maart in bij het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Overheid. Dat departement staat in voor het goedkeuringsproces en voor de overmaking van de rekeningen, via de minister van Financiën en Begroting, aan het Rekenhof.

Sinds het boekjaar 2024 verloopt de neerlegging en rapportering via de Begrotings- en Consolidatietool (BCT) van het Departement Financiën en Begroting. Die tool digitaliseert het begrotingsproces en brengt de bedrijfseconomische jaarrekening – met balans en resultatenrekening – en de budgettaire rapportering samen in één systeem.

Voor de controle en afsluiting van de rekeningen werkt de Minaraad samen met een extern boekhoudkantoor. Dat kantoor ondersteunt de eindejaarsverrichtingen, controleert de rekeningen, vergelijkt de begroting met de effectieve uitgaven en stelt daarover een afzonderlijk verslag op. Het volledige financiële verslag van het boekjaar 2025, zoals opgesteld door het externe boekhoudkantoor, kan worden opgevraagd bij het secretariaat van de Minaraad.

In het najaar van 2025 sloot de Minaraad zich ook aan op het Peppol-netwerk. Daardoor kunnen facturen voortaan digitaal worden ontvangen en rechtstreeks in de boekhoudsoftware worden verwerkt. Deze aansluiting kadert in de verplichting die vanaf 1 januari 2026 geldt.

Verrichtingen '25

Zoals gezegd, voor 2025 ontving de Minaraad een werkingstoelage van 1.423 K euro. Dat is 82 K euro meer dan in 2024, toen de toelage 1.341 K euro bedroeg. Daarnaast ontving de Minaraad 85 K euro via een terugvordering voor de detachering van een personeelslid naar een kabinet. Samen vormden deze ontvangsten de basis voor de financiering van de personeelskosten, de werkingskosten en de beperkte investeringen.

In 2025 waren alle functies binnen het secretariaat ingevuld. In het voorjaar werd een adviseur gedetacheerd naar een kabinet; de bijbehorende personeelskosten werden grotendeels teruggevorderd. De functie werd in december 2025 opnieuw ingevuld door een adjunct van de directeur. Gemiddeld telde het secretariaat in 2025 negen personeelsleden. De personeelskosten vormden veruit de grootste uitgavenpost en namen ongeveer 89% van de ontvangsten in beslag.

De werkingskosten vertegenwoordigden samen ongeveer 10% van de ontvangsten. Het grootste deel daarvan ging naar de huur van het gebouw, ICT-ondersteuning, telefonie en internet, het lidmaatschap van de EEAC, documentatie en abonnementen, boekhoudkundige ondersteuning, presentiegelden en de organisatie van evenementen. In 2025 organiseerde de Minaraad onder meer de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie, drie studiedagen of infomomenten over klimaat in samenwerking met VLEVA, en een studiedag over de toekomst van het gebruik van de diepe ondergrond, samen met het Departement Omgeving.

De investeringen bleven beperkt. Ongeveer 0,3% van de ontvangsten werd besteed aan de aankoop van nieuwe laptops en smartphones ter vervanging van oudere toestellen.

Het boekjaar 2025 werd afgesloten met een overschot van 9 K euro. Dat komt overeen met ongeveer 0,6 à 0,7% van het totale budget. Dit beperkte overschot werd toegevoegd aan de overgedragen overschotten uit het verleden.